

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TÜM ADAYLAR İÇİN

facebook :
Kpss Kaynak Arı İvi
Kpss Dışkı Aman Arı İvi

KPSS COĞRAFYA ATLASI

KAVRAMSAL HARİTALİ

GÖRSEL KONU ANLATIMLI

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK COĞRAFYASI

Türkiye ekonomisini etkileyen faktörler ikiye ayrılır:

I. Doğal Faktörler

- Coğrafi konum
- İklim
- Yerşekilleri
- Toprak
- Yer altı kaynakları

II. Beşeri Faktörler

- Nüfus ve yerleşme

SEKTÖREL OLARAK TÜRKİYE EKONOMİSİ

Tarımın Türkiye Ekonomisindeki Yeri ve Önemi

- Türkiye nüfusunun %35'i geçimini tarımdan sağlar.
- Önemli sanayi kollarının büyük bir bölümü hammaddelerini tarımdan sağlar. (Dokuma, sigara, şeker)
- Tarım iç ticarete önemli yer tutar.
- Tarım ürünlerinin bol ve çeşitli olması dış ülkelere olan bağımlılığımızı azaltır.
- Yıllar içerisinde tarımın Türkiye ekonomisine katkısı artmış, fakat diğer sektörlerdeki payı azaltmıştır.

TÜRKİYE TOPRAKLARINDAN YARARLANMA

Oransal Olarak En Fazladan En Aza Doğru

1. Tarım alanları
2. Çayır ve mera
3. Ormanlar
4. Şehir alanları
5. Diğer
6. Maki ve çalılıklar

- Topraklardan yararlanma oranı daha çok iklim ve yerşekilleri özelliklerine bağlıdır.
- 1950 li yıllardan sonra tarımda makinalaşmanın yaygınlaşmasıyla ve verimsiz tarım alanlarında yeniden tarıma kazandırılmasıyla tarım alanlarımız genişlemiştir.
- Bugün tarım alanlarının ülke yüzölçümüne oranı %40
- Marmara Bölgesi'nde yerşekilleri sade ve yüzölçümü küçük olduğu için tarım topraklarının oranı yüksektir.
- Doğu Anadolu'da engebe fazla olduğu için ve alanı büyük olduğu için tarım topraklarının oranı düşüktür.
- En geniş tarım toprağı İç Anadolu'dadır.

TÜRKİYE'DE TARIMI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1. SULAMA

Sulama sorununun çözülmesiyle nadas uygulaması sona erer:

- Aynı anda yılda birden fazla ürün alınan sahalar genişler.
- Tarımda iklime bağımlılık azalır.
- Üretimde süreklilik sağlanır.
- Tarımsal verim artar.
- Ekonomik getirisi daha yüksek olan ürünlerin ekimi yapılır.
- İhracat gelirleri artar.
- Tahıl ekim alanları daralır.

Nadas uygulamasının en fazla olduğu yer İç Anadolu Bölgesi iken en az olan yer Karadeniz Bölgesi'dir. Sebebi ise; İç Anadolu'da iklim kurak iken Karadeniz'de iklimin yağışlı geçmesidir.

2. GÜBRELEME

Gübreleme ile tarımsal faaliyetler sonucu toprağın kaybetmiş olduğu mineraller tekrar toprağa kazandırılır.

TOHUM ISLAHI

Tarım ürünlerinden yüksek verim elde edebilmesi için tohumların seçilmesi verimi artırır.

TOPRAK BAKIMI

Yabancı otlardan zararlı haşerelerden arındırma

MAKİNELEŞME

Tarım alanlarının kısa sürede ve daha nitelikli yapılabilmesi makineleşme ile mümkündür.

Türkiye'de;

İç Anadolu
Güneydoğu Anadolu
Marmara

Tarımda makine kullanımını fazladır.

Sebebi: Arazinin düz olmasıdır.

Karadeniz
Akdeniz
Doğu Anadolu

Tarımda makine kullanımı azdır.

Sebep;

Arazi engebeli
Bazı bölgelerde iş gücü daha ucuz
İşletmelerin küçük olması

Tarımda makinalaşmayla;

Tarım topraklarının genişlemesi
Kırdan kente göçün artması
Hasat sürelerinin kısalması sağlandı.

PAZARLAMA

Destekleme alımlarıyla çiftçinin elindeki ürünler eritilir.

7. TARIMI DESTEKLEYEN KURULUŞLAR

- Ziraat Bankası
- DSİ
- Zirai Donatım
- Tarım Kredi Satış Kooperatifleri

TARIM İŞLETME METOTLARI

İntansif (Yoğun – Modern) Tarım

- Tarım alanlarının sınırlı olduğu bölgelerde uygulanır.
- Birim alandan fazla verim alınır.
- Tarım doğal koşullardan tamamen bağımsızdır. Bu nedenle yıllar arasında dalgalanma azdır. En fazla Akdeniz ve Ege Bölgesi'nde uygulanır.

Ekstansif (Yaygın – Kaba) Tarım

- En fazla Doğu Anadolu'da ve Karadeniz'de uygulanır.
- Ekim alanı geniştir.
- Tarım, iklim şartlarına bağlı yapılır.
- Birim alandan elde edilen verim düşüktür.
- Yıllar arasında dalgalanma fazladır.

NADAS

Toprağın bir yıl süre ile ekilmeyerek dinlendirilmesi
Nadas bırakılan toprakların en fazla odluğu bölge İç Anadolu'dur.

NÖBETLEŞE EKİM

Tarlaya bir yıl bir tarım ürününün ekilip diğer yıl yerine başka bir tarım ürününün ekilmesidir.

facebook :
Kpss Kaynak Arı İvi
Kpss Dış Kaynak Arı İvi

Tarım alanlarının genişlemesi veya tarımla uğraşan insan sayısının artırılması tarımsal verimi artırmaz.

Doğal Yetiştirme Alanı Geniş Olan Ürünler

Şekerpancarı	Buğday
Üzüm	Tütün
Arpa	Elma

Doğal Yetiştirme Alanı Dar Olan Ürünler

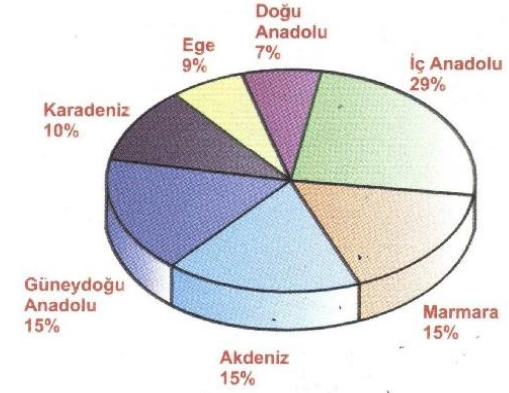
Muz	Çay
Fındık	Turunçgil
İncir	Zeytin

Devlet Denetiminde Yetiştirilen Ürünler

Haşhaş	Pirinç
Keten	Şeker pancarı
Kenevir	Tütün

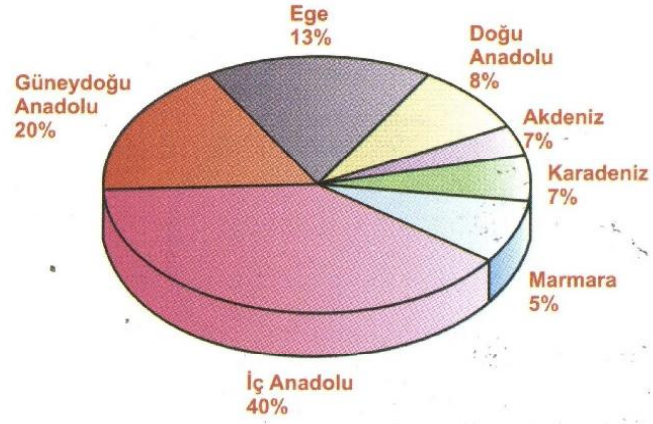
Nem isteği çok olan bitkiler, çay, pirinç, fındık, mısır

1. TAHILLAR – BUĞDAY

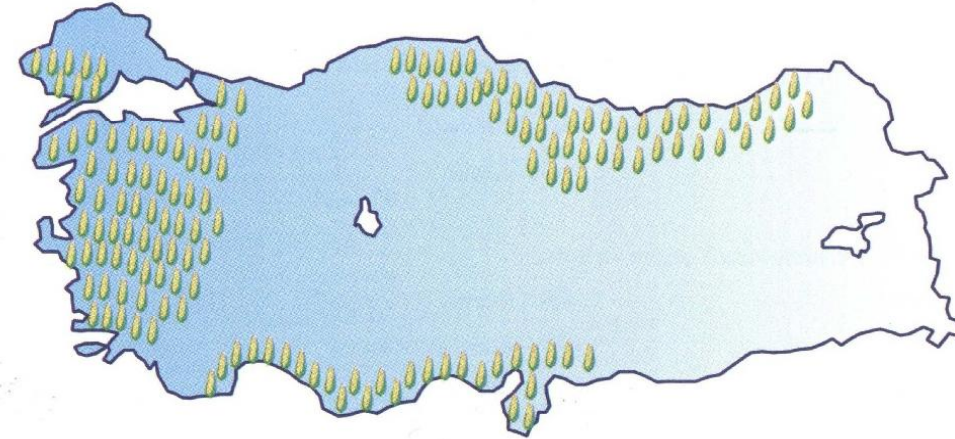
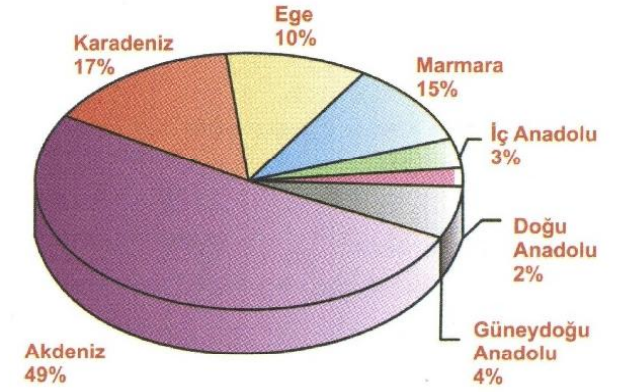

- Filizlenme döneminde yağış olgunlaşma döneminde kuralık ister.
- Sıcaklığın çok düşük olduğu yerlerde, her mevsim yağışlı Doğu Karadeniz kıyılarında, yazın serin ve yağışlı geçtiği Kuzeydoğu Anadolu'da yetiştirilmesi zordur.
- Akdeniz iklim bölgesine ise geliri daha yüksek tarım ürünleri ekildiği için ekilmez.
- En erken Akdeniz, Ege'de en genç Doğu Anadolu'da hasat edilir.
- En çok İç Anadolu'da ekilir.

ARPA

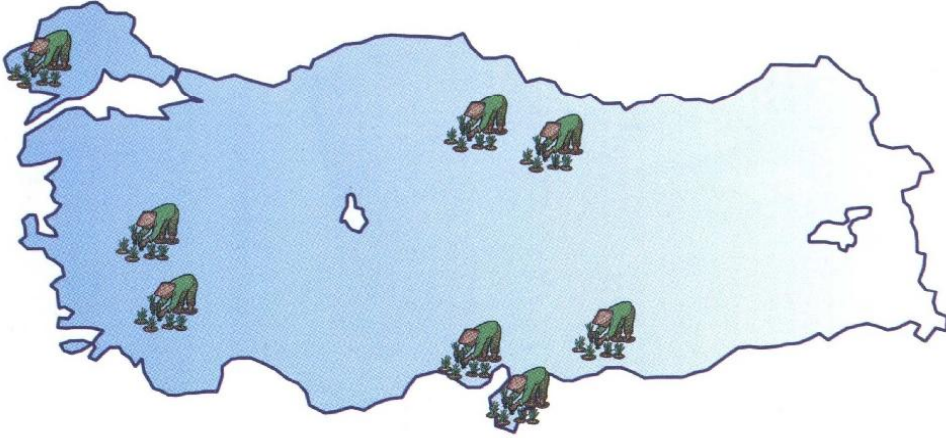
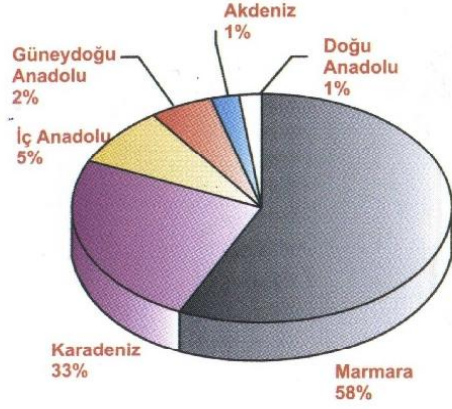
MISIR

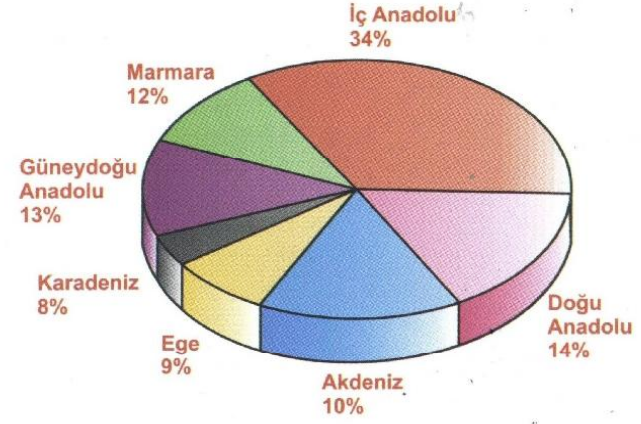
- Doğu Anadolu'da ekimi buğdaya göre fazladır.
- Filizlenme döneminde yağış olgunlaşma döneminde sıcaklık ve kuraklık ister.
- Hayvansal yem olarak kullanılır.
- Bira yapımında kullanılır.
- En fazla İç Anadolu'da yetiştirilir.
- Buğdaya göre soğuğa daha dayanıklıdır.

- Sıcaklık ve bol su ister.
- Doğal yetişme ortamı Karadeniz kıyı şerididir.
- Karadeniz'de üretilen mısır dış bölgelere satılmaz, kendi içinde tüketilir.
- En çok Akdeniz'e üretimi yapılır.
- Marmara'da da ekimi yapılır.
- Yağ ve gıda sanayinde kullanılır.

PİRİNÇ

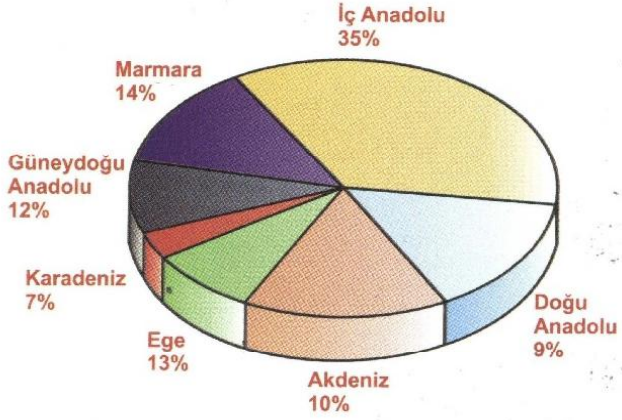
ÇAVDAR

- Sulak arazi ister, olgunlaşma döneminde sıcaklık ister.
- En çok Marmara'da yetişir.
- Samsun, Çorum, Kastamonu, Adana, Hatay, Diyarbakır'da da yetişir.
- Türkiye ihtiyacını karşılamaz ithal edilir.
- Sıtma hastalığı nedeniyle ekim alanı yerleşim merkezlerine uzaktır.
- Sıtma hastalığına neden olduğu için ekimi devlet tarafından sınırlandırılmıştır.
- Ne kadar makinalı tarım yapılırsa da insan emeğinin fazla olduğu bir üründür.

- Buğday ile aynı yetişme şartı
- En fazla İç Anadolu Bölgesi'nde ekimi yapılır.
- Hayvan yemi olarak kullanılır.
- Ekmek yapımında kullanılır.
- En verimsiz toprakta dahi yetişir.

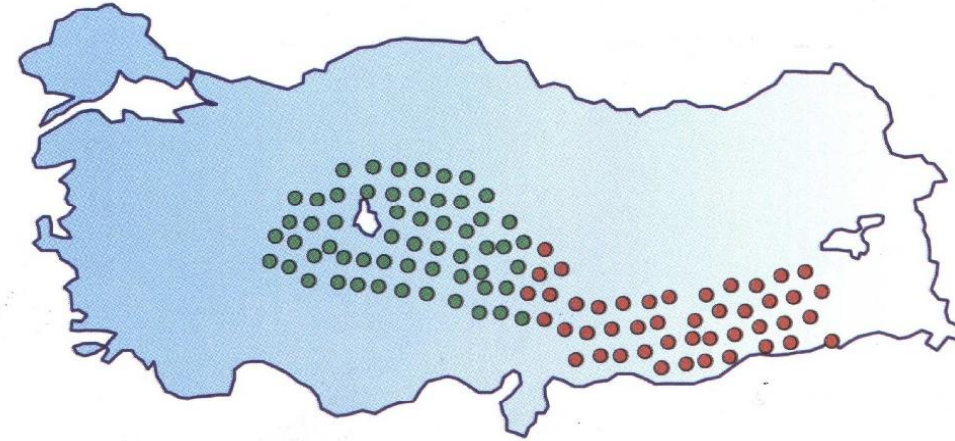
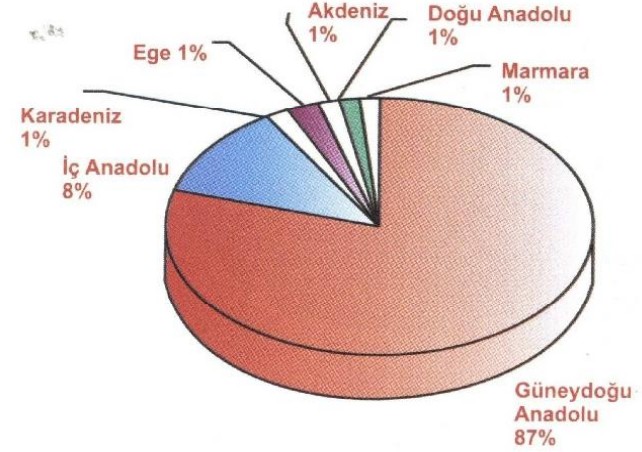
YULAF

Gıda sanayinde (bisküvi) kullanılır.

En fazla İç Anadolu Bölgesi'nde ekimi yapılır. Buğday ile aynı yetiştirme şartlarına sahiptir.

B) BAKLAGİLER MERCİMEK

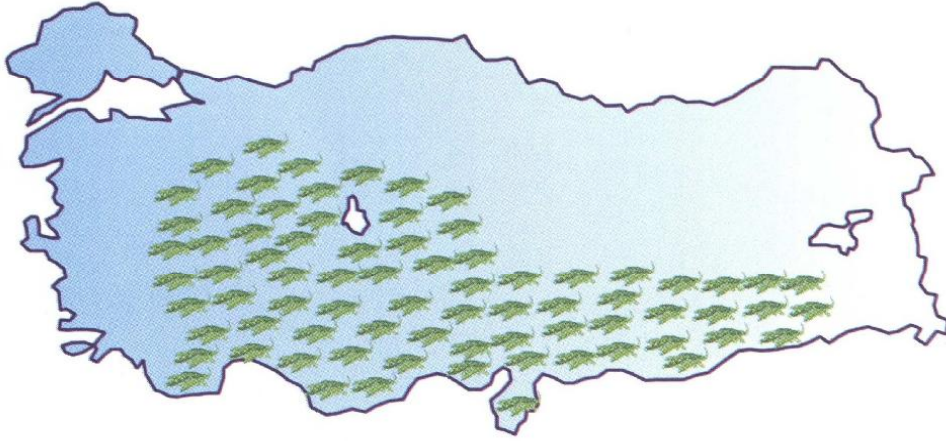
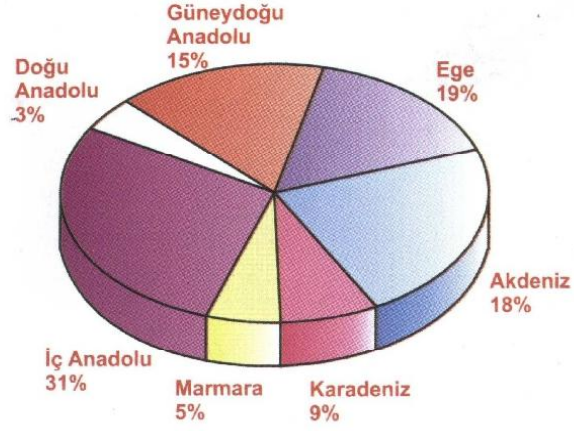
Toprak ve su ihtiyacı bakımından seçici olmadığı için ekim alanı geniştir.

Yeşil mercimek – İç Anadolu

Kırmızı mercimek – Güneydoğu Anadolu

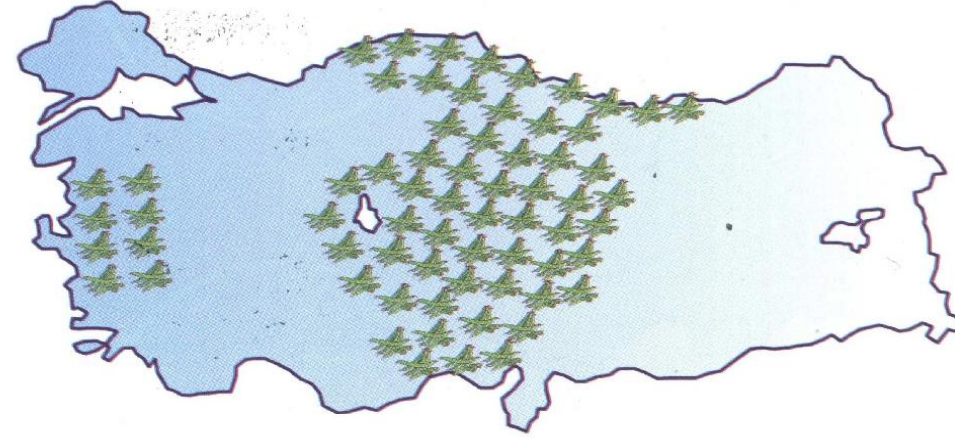
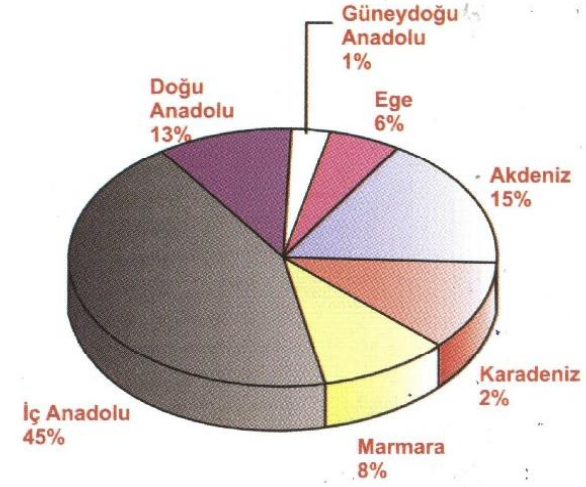
Ortadoğu ülkelerine ihracatı yapılır.

NOHUT

- Kuralığa dayanıklı bir üründür. En fazla İç Anadolu Bölgesi'nde ekimi yapılır.
- Üretimin bir kısmı ihraç edilir. Kuruyemiş sanayisinde kullanılır.
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi
- Ege
- Akdeniz
- Doğu Anadolu'da üretimi yapılır.

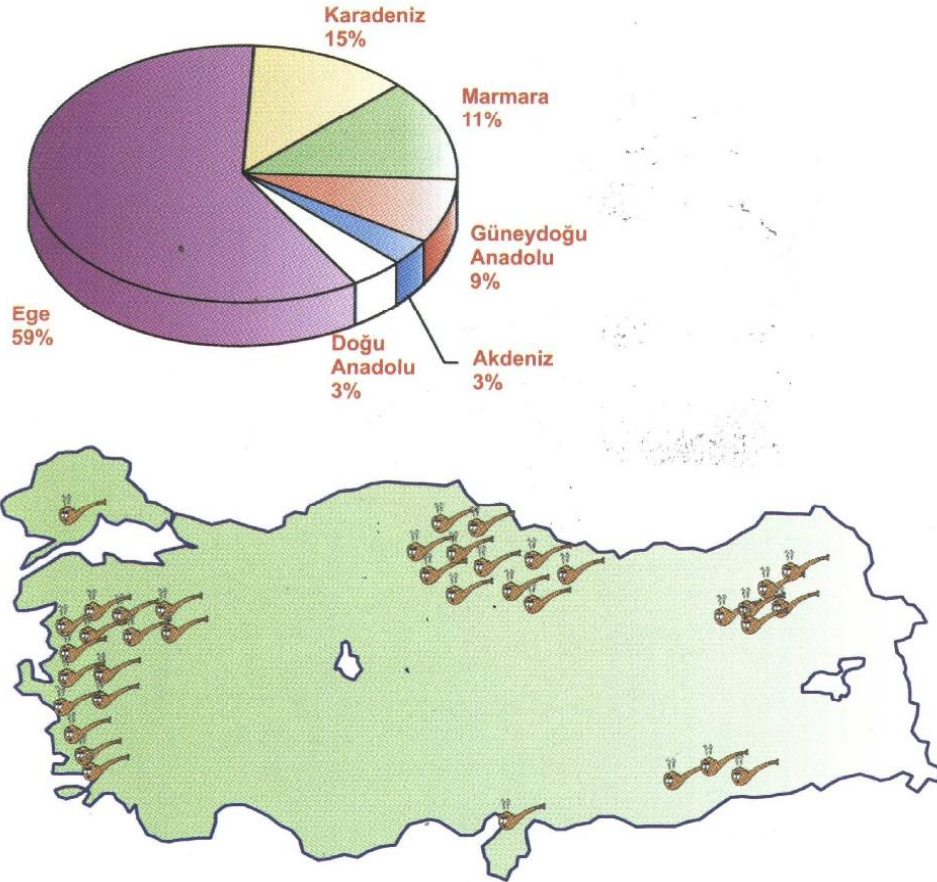
FASULYE

- Sulama ile üretilen bir üründür.
- Günümüzde en çok Ege Bölgesi'nde ekilir.
- İç Anadolu ve Akdeniz'de de ekimi yapılır.

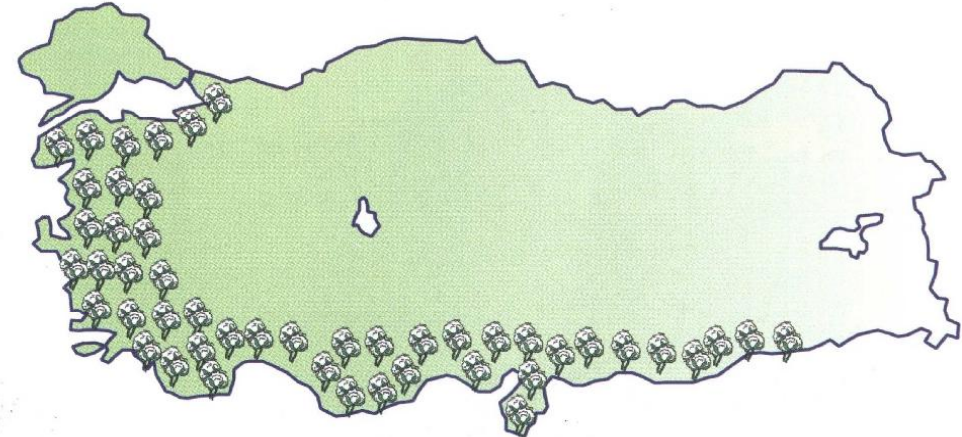
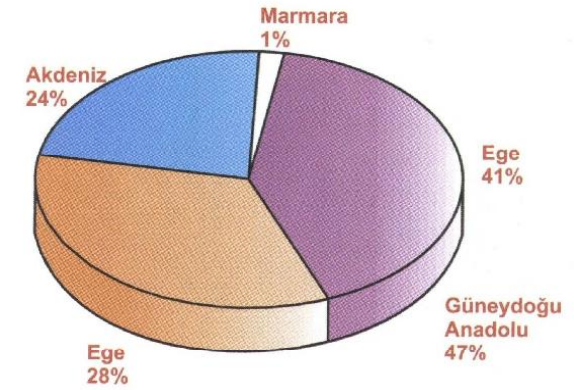
C) SANAYİ BİTKİLERİ

TÜTÜN

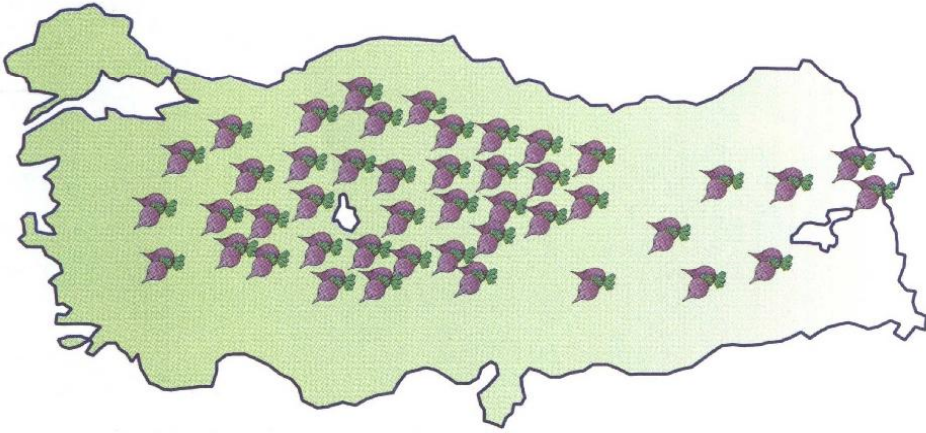
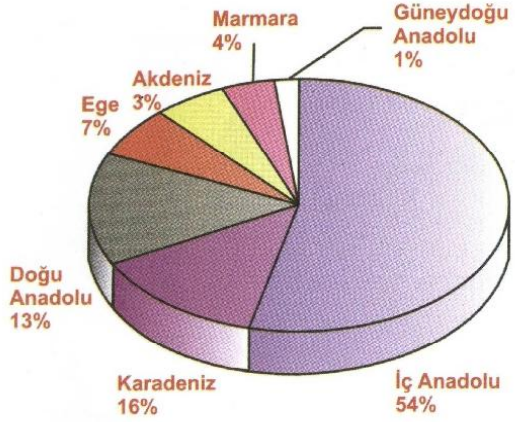
- Yetiştirme döneminde nem, olgunlaşma döneminde sıcaklığa ihtiyaç duyar.
- Kaliteyi korumak için devlet kontrolünde ekilir.
- En fazla Ege Bölgesi'nde ekilir. Daha sonra Güneydoğu, Karadeniz, Marmara
- İhracatımız içerisinde ilk sıralarda yer alır.

PAMUK

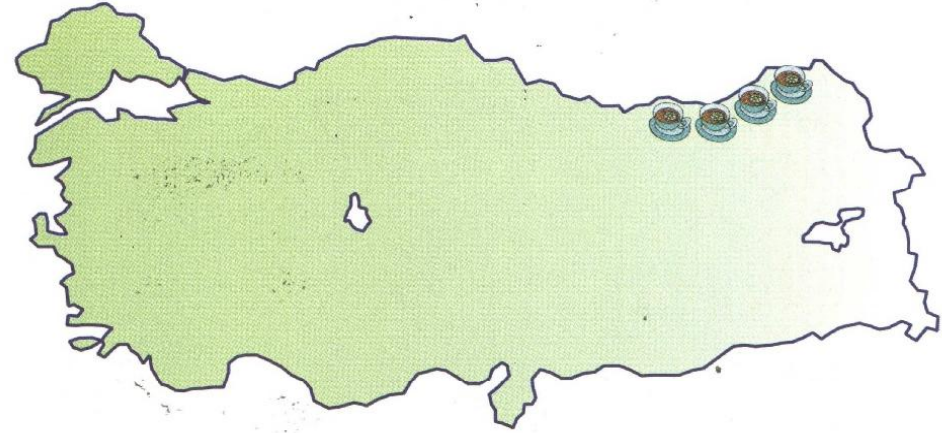
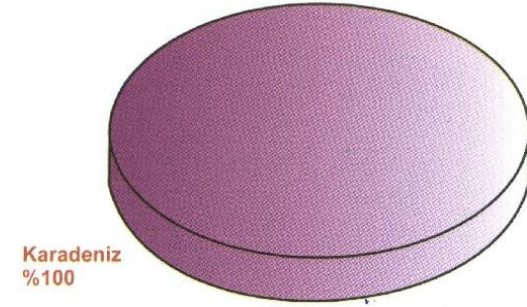
- Yetiştirme döneminde bol su, olgunlaşma ve hasat döneminde bol kuraklık ister.
- GAP'tan sonra en fazla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilmeye başlandı.
- İkinci olarak Ege daha sonra da Akdeniz Bölgesi'nde yetiştir.
- Doğu Anadolu'da ise, Iğdır ve Elazığ'da yetiştir.

ŞEKERPANCARI

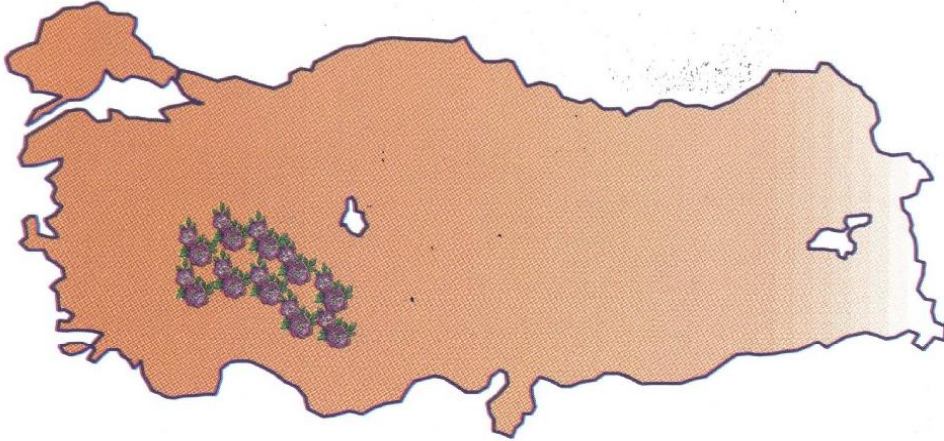
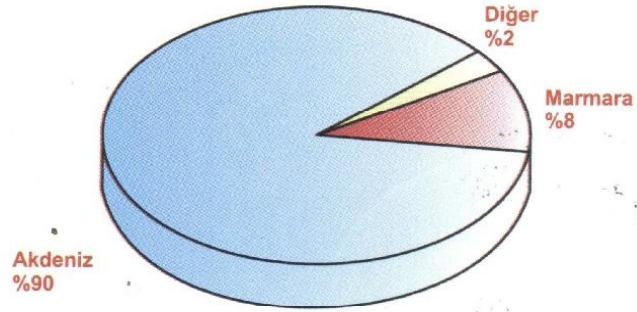
- Yağışların yetersiz olduğu alanlarda sulama ile yetiştirilir.
- Doğu Karadeniz bölümünde yağışın fazla olması, Güneydoğu Anadolu'da şiddetli kuraklığın yaşanması şekerpancarı tarımının bu yörelerde yapılmasını engeller.
- En fazla İç Anadolu'da yetiştirilir.
- Şekerpancarı çabuk bozulduğu için fabrikası hemen yanına kurulur.
- Posasından hayvan yemi yapılır. Bu nedenle şeker fabrikalarının hemen yanı başında besi ahırları da vardır.

ÇAY

- Nemli ve her zaman yağışlı mevsimde yetişir.
- En çok Doğu Karadeniz'de ekilir.
- Toplandıktan sonra çabuk bozulduğu için çay fabrikaları da çay ekim alanlarının yakınına kurulmuştur.

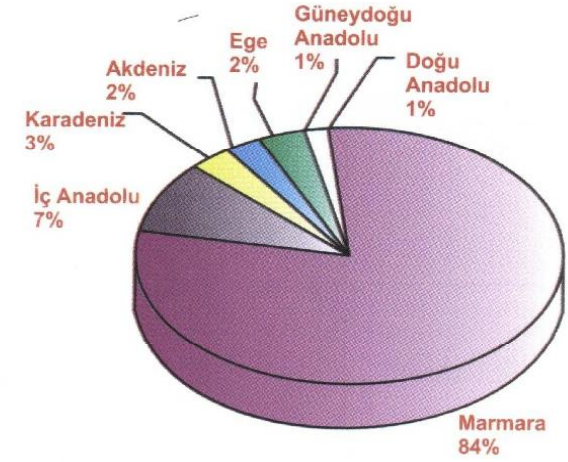
D) YAĞ BİTKİLERİ GÜL

- En çok Göller Yöresi (Isparta) çevresi
- Gülyağı ve kozmetik sanayisinde kullanılır.
- Yetiştirme döneminde bol yağış, olgunlaşma döneminde sıcaklık ister.
- Türkiye'de en fazla Marmara Bölgesi'nde (Trakya) yetişir.
- Doğu Karadeniz kıyıları Erzurum – Kars platosunda yetişmez.

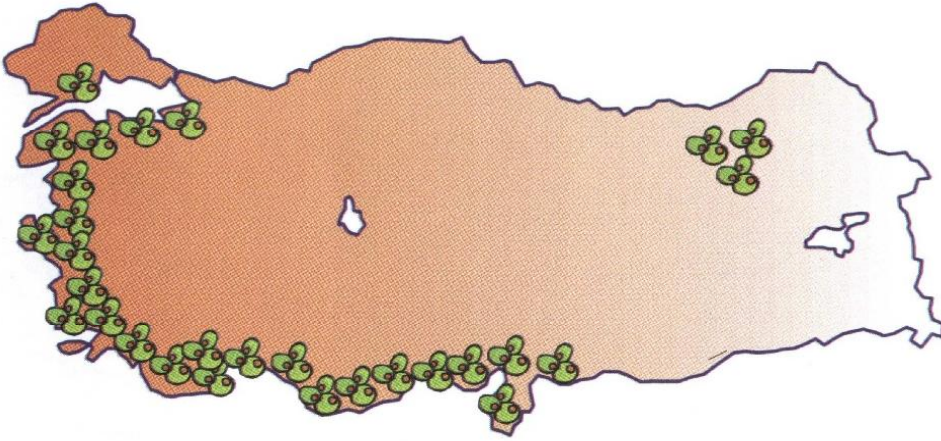
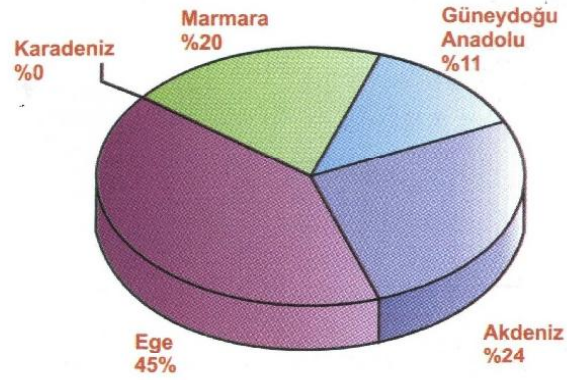
facebook :
Kpss Kaynak Arı İvi
Kpss Dışkâman Arı İvi

AYÇİÇEĞİ

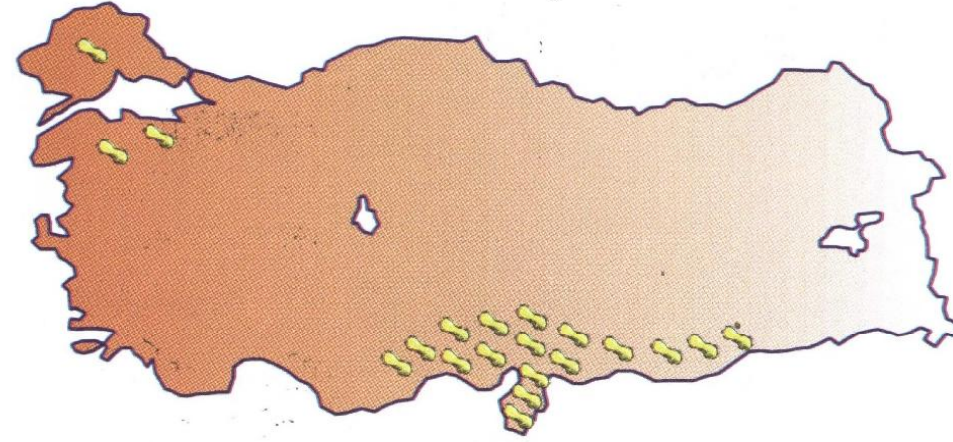
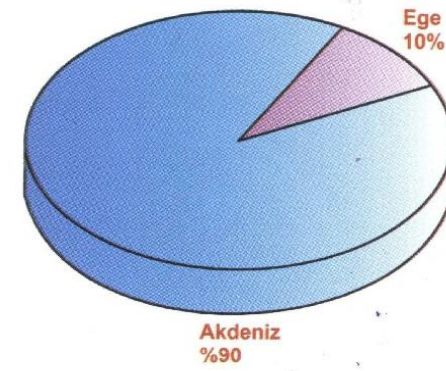
- Yetiştirme döneminde bol yağış, olgunlaşma döneminde sıcaklık ister.
- Türkiye'de en fazla Marmara Bölgesi'nde (Trakya) yetişir.
- Doğu Karadeniz kıyıları Erzurum – Kars platosunda yetişmez.
- Kuruyemiş olarak tüketilir.
- Yağ sanayisinde kullanılır.

ZEYTİN

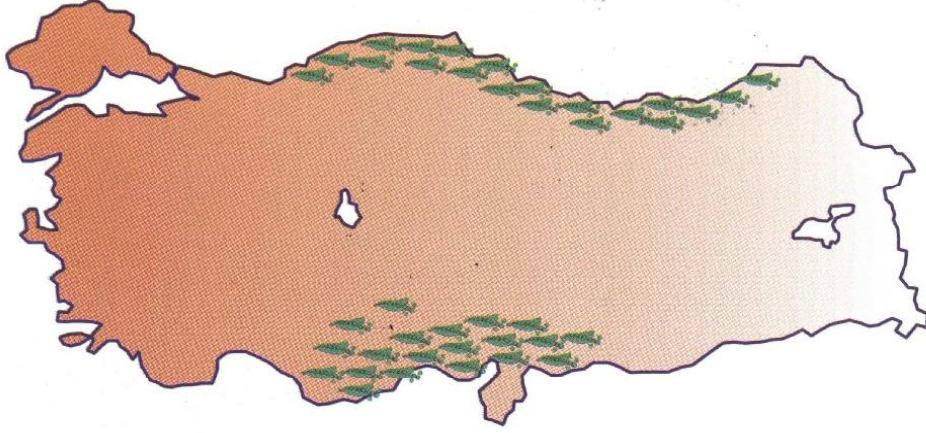
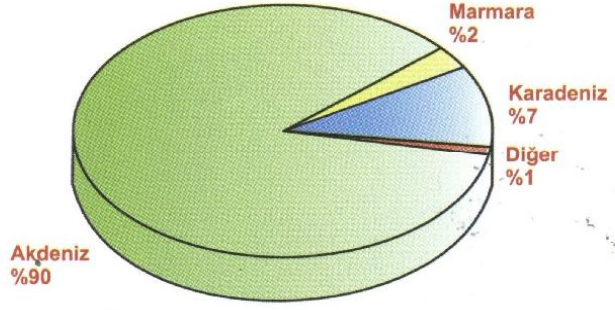
- Don olaylarından etkilenmesine karşın yaz kuraklığına dayanıklıdır.
- Zeytinin en fazla üretildiği bölge Ege Bölgesi'dir.
- Güneydoğu Anadolu'nun batısı ve Çoruh vadisinde de zeytin üretilir.
- Artın (Çoruh vadisinde) mikroklima alanda yetişir.
- Zeytin ve zeytinyağı üretiminde dünyada 5. sıradayız.
- Zeytin ağacı karakteristik olarak bir yıl fazla bir yıl az ürün verir.

YER FISTIĞI

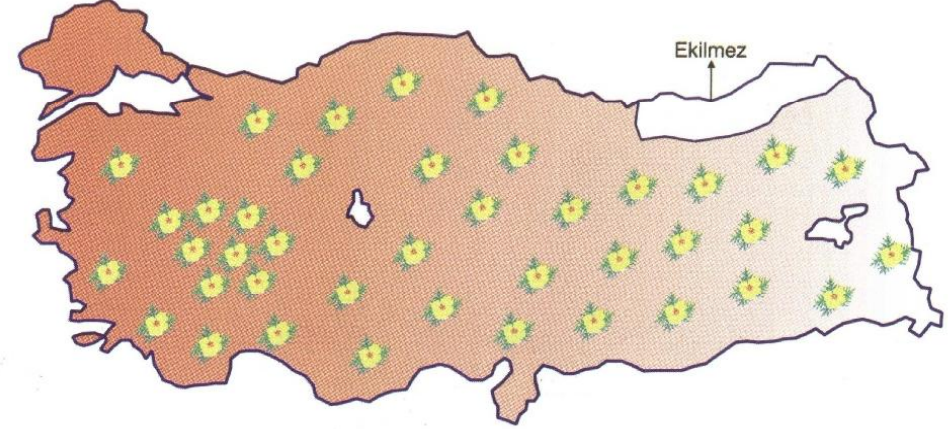
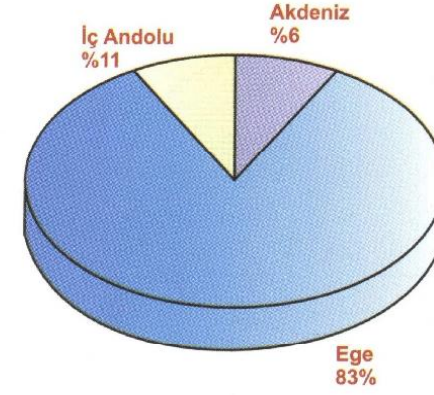
- %89 u Akdeniz'de üretilir.
- %10 Ege'de, geriye kalanı da Marmara ve Güneydoğu Anadolu'da üretilir.
- Akdeniz'de buğdaydan sonra II. ürün olarak ekilir.
- Kuruyemiş ve yağ sanayisinde kullanılır.

SOYA FASULYESİ

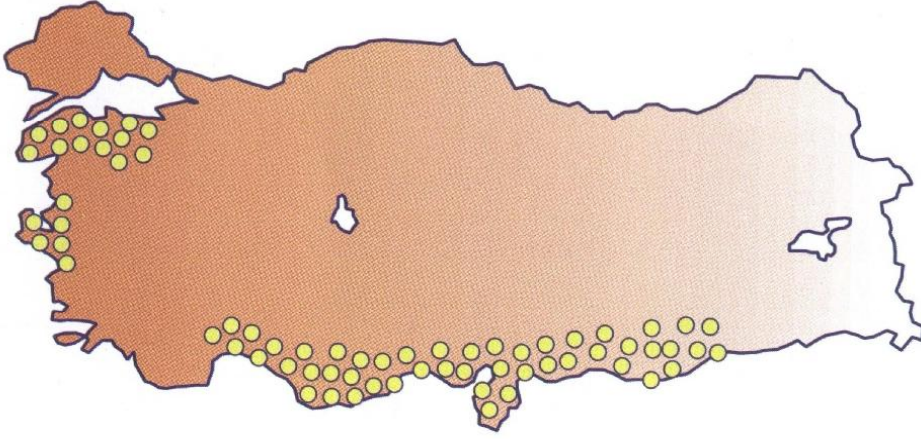
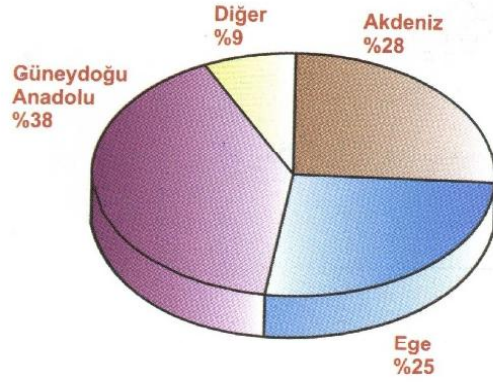
- Doğal yetiştirme alanı Orta ve Doğu Karadeniz'dir. Buralarda çay ve fındık ekildiği için ekilmemektedir.
- Akdeniz ve Ege'de sulanabilen alanlarda 2. ürün olarak üretilir.
- %90 Akdeniz'de üretilir.

HAŞHAŞ

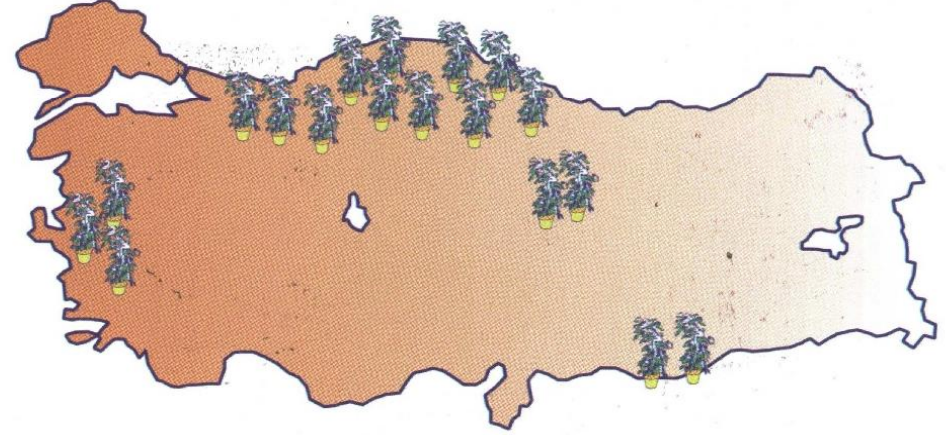
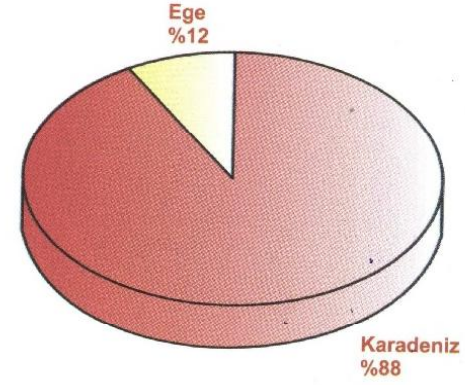
- İlaç yapımında, yağ yapımında kullanılır.
- Doğal yetiştirme alanı geniştir. Uyuşturucu madde imalatında kullanılması nedeniyle ekim alanı ve üretim miktarı devlet kontrolünde belirli yörelerde yapılır.
- Üretimde Ege Bölgesi ilk sıradadır.
- Üretimin %90 ı ihraç edilmektedir.
- Üretilen haşhaş kapsülleri Afyon (Bolvadin) de işlenir.
- Amasya (çeltik, havza) Merzifon'da devlet kontrolünde ekilmektedir.

SUSAM

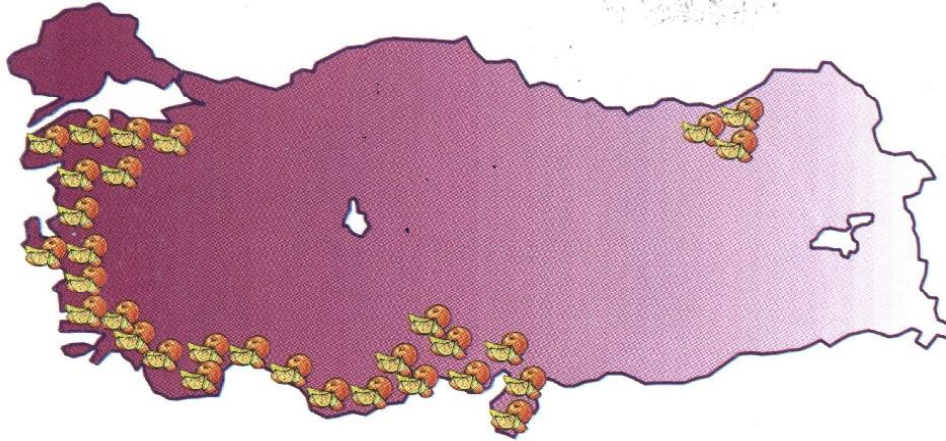
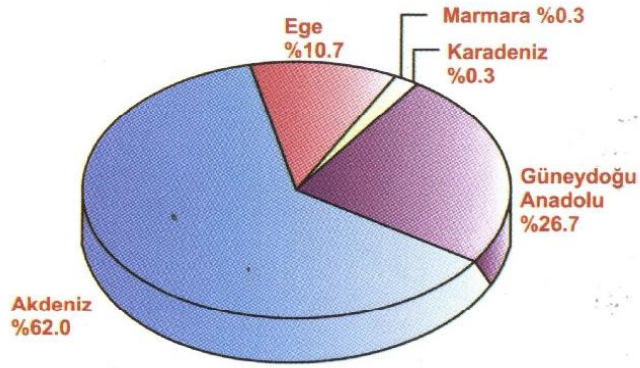
- Kuraklığa dayanıklı bir bitkidir.
- Akdeniz, Ege ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ikinci ürün olarak ekilir.
- Tohumundan büyük oranda yağ elde edilir
- Tahin yapımında kullanılır.

KETEN – KENEVİR

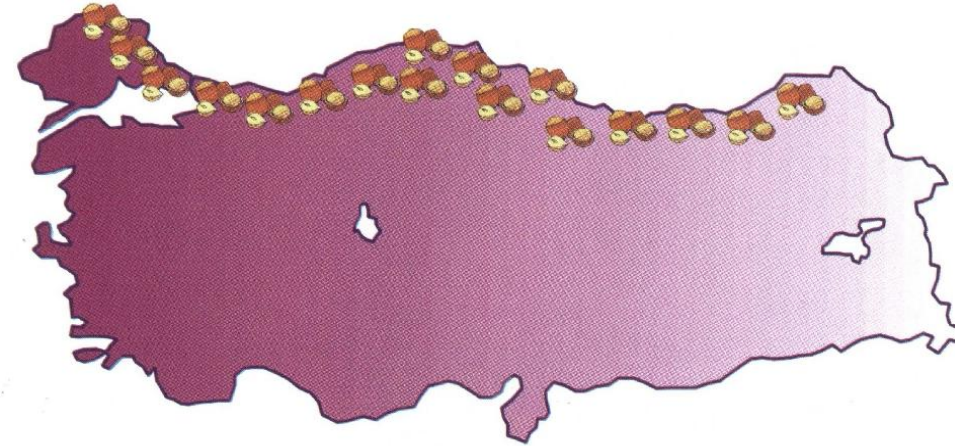
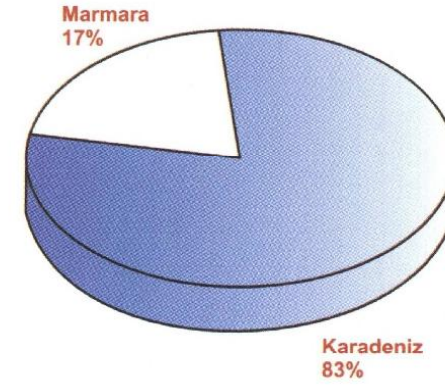
- Keten liflerinden keten, kumaş, kot, çuval, halat ve banknot üretilir.
- Keten tohumundan bezir yağı elde edilir.
- Kenevir dokuma ve yem sanayinde kullanılır.
- Hint keneviri cinsinden uyuşturucu elde edilir.
- Keten – kenevir en çok Batı Karadeniz'de üretilir.
- Kenevir yetişme koşulları itibarıyla Türkiye'nin her yerinde yetişebilir, ama uyuşturucu yapımında kullanıldığı için devlet tarafından ekim alanı sınırlandırılmıştır.

E) MEYVECİLİK TURUNÇGİL

- Donan, soğuktan olumsuz etkilenir.
- Sıcaklığın yıl boyunca 0°C nin üzerinde olduğu yerlerde yetişir.
- %90 Akdeniz

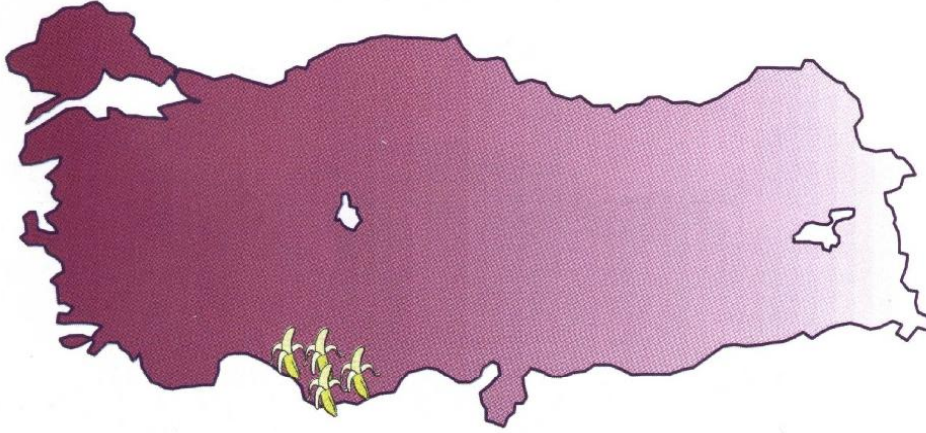
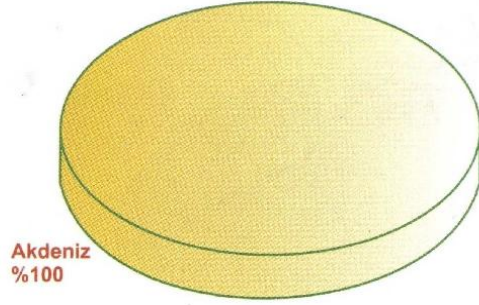
FINDIK

- Yetiştirme alanı Karadeniz Bölgesi'dir.
- Nem her mevsim yağış, kış ılıkılığı ve humuslu toprak ister. Don olaylarına hassas
- %85 Karadeniz (Ordu, Giresun, Trabzon, Samsun) üretilir.
- Marmara'da İzmit ve çevresinde üretilir.
- Türkiye dünya fındık üretiminin %68'ini karşılar. Üretilen ürünlerin önemli kısmı ihraç edilir.
- Kuruyemiş olarak tüketilir ve yağ sanayisinde kullanılır.

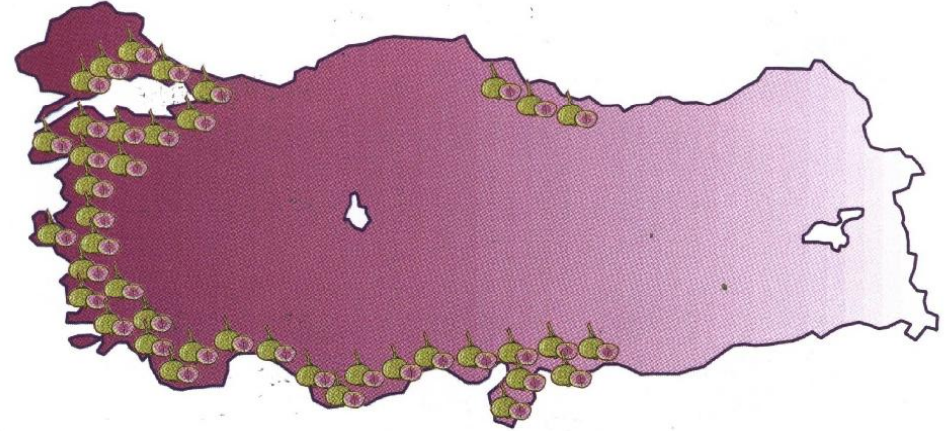
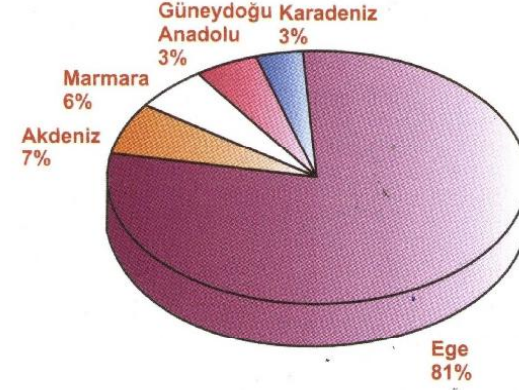
facebook :
Kpss Kaynak Arı İvi
Kpss Dış Kaynak Arı İvi

MUZ

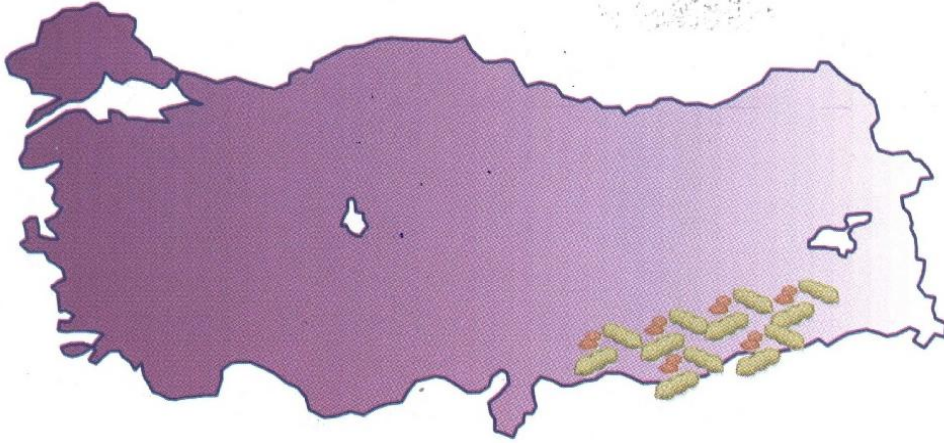
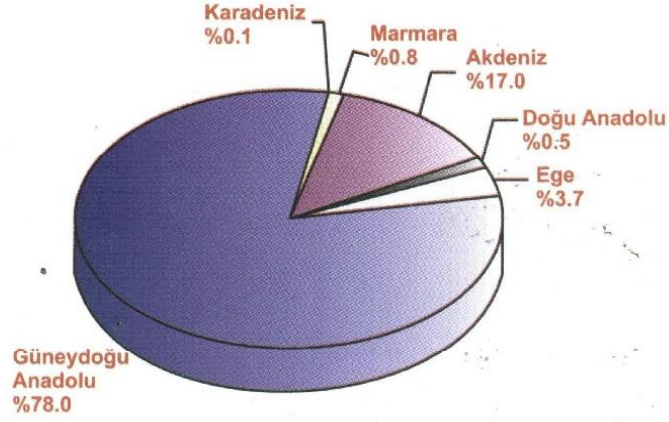
- 🌍 Sıcaklık isteği yüksek tropikal bir bitkidir.
- 🌍 Ekim alanı dar, doğal şartlar daraltmıştır.
- 🌍 En çok Alanya, Gazipaşa Anamur'da yetişir.
- 🌍 Üretimin tamamı Akdeniz'den karşılanır.

İNCİR

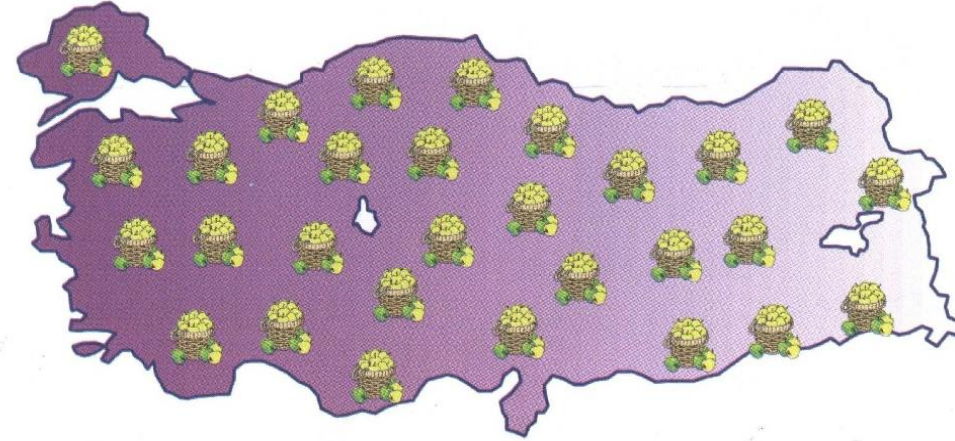
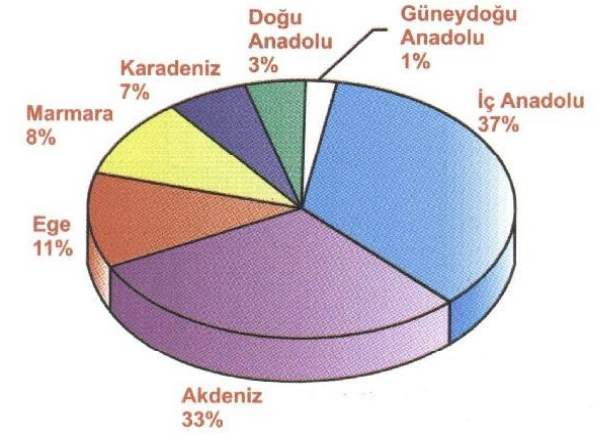
- 🌍 Kış ılıklığı ve yüksek yaz sıcaklığı isteyen incir kıyı bölgelerimizde yetişir.
- 🌍 Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü alanlarda en iyi yetiştirme ortamını bulur.
- 🌍 %78 Ege Bölgesi (Aydın) üretimin diğer kısmı Akdeniz, Marmara ve Güneydoğu Anadolu'dan karşılanır.
- 🌍 Türkiye dünya incir üretiminde ilk sıradadır.

ANTEP FISTIĞI

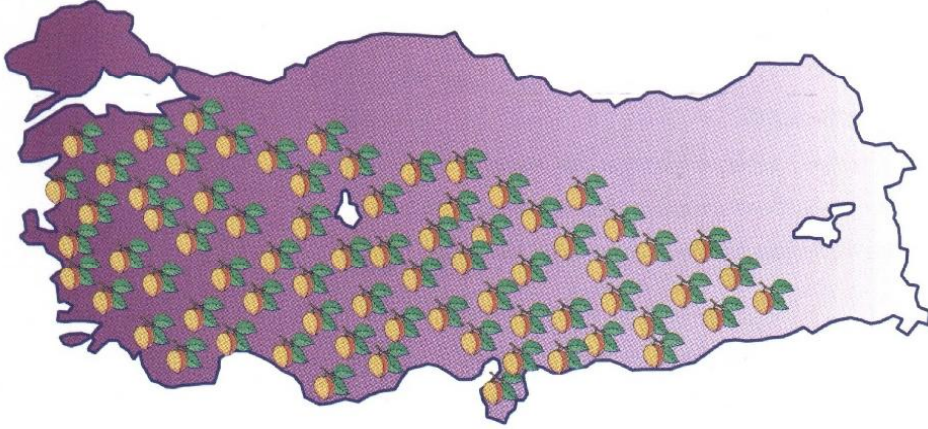
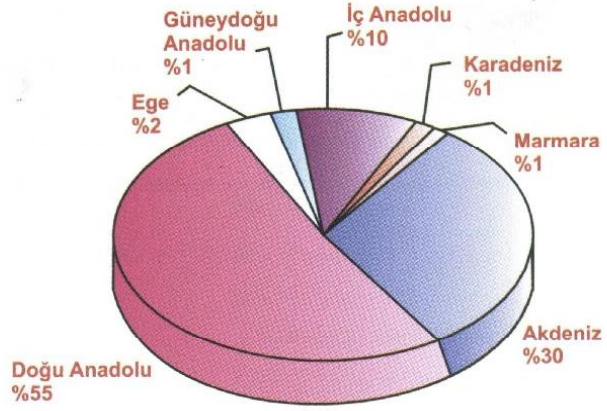
- 🌍 Sıcak ve kurak iklimi sever.
- 🌍 Ülkemizde Güneydoğu Anadolu'da ekimi yaygındır. (Gaziantep, Şanlıurfa)
- 🌍 Dünya'da İran'dan sonra Antep fıstığı üretiminde ikinci sıradayız.

ELMA

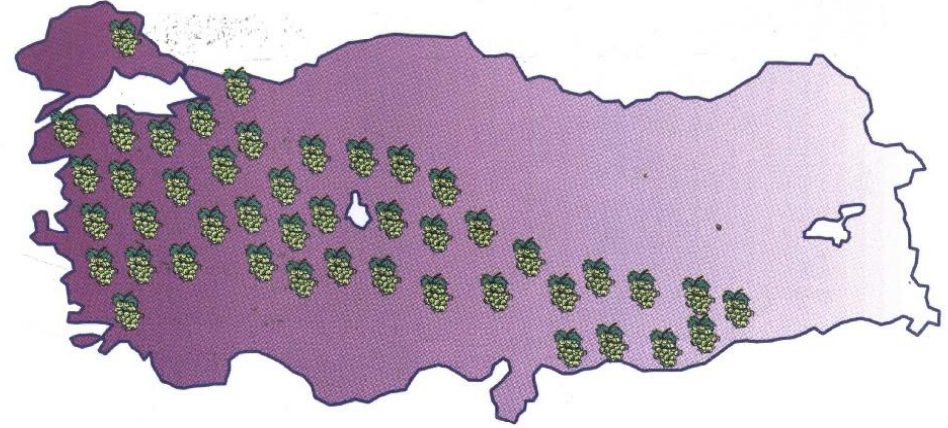
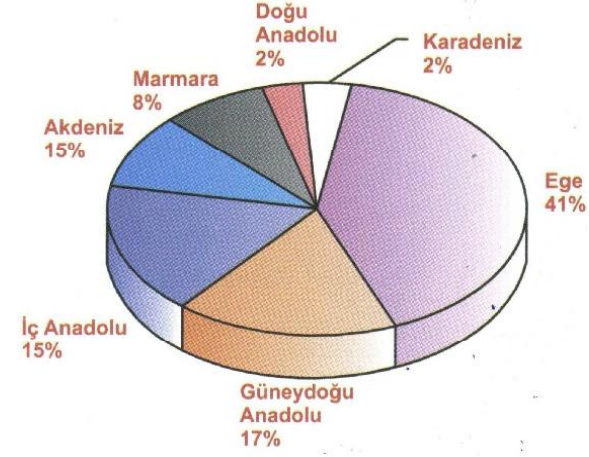
- 🌍 Soğuğa dayanıklı olduğu için ülkenin her yerinde yetişir.
- 🌍 Ekim alanı en yaygın ve en çok üretilen meyvedir.
- 🌍 En fazla İç Anadolu Bölgesi'nde üretilir.

KAYISI

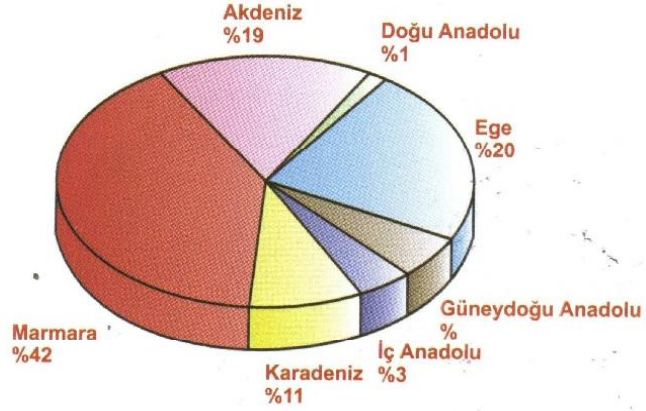
- Doğu Anadolu'nun çok yüksek yerleri dışında ülkemizin her yerinde üretimi yapılabilir.
- Üretimin %80'ni Doğu Anadolu (Malatya) dadır.
- Dünyada en fazla kayısı üreten ülkeyiz.
- Dünya kuru kayısı ihracatında en önde gelen ülkedir.

ÜZÜM

- Soğuğa ve kuraklığa dayanıklı olan üzüm olgunlaşma döneminde bol sıcaklık ister.
- Doğu Karadeniz'de nem ve yağışın fazla olması, Doğu Anadolu'da (Erzurum – Kars Platosu) sıcaklık değerlerinin düşük olması nedeniyle yetiştirilemez.
- En çok Ege Bölgesi'nde yetiştirilir. Daha sonra İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da yetişir.
- Meyve olarak tüketilir. Şarap yapımında da kullanılır.

ŞEFTALİ

- 🌍 Kış ılıklığı isteyen bir meyvedir.
- 🌍 En fazla Güney Marmara'da ekilir.
- 🌍 Bursa'da en fazla yetiştirilir.
- 🌍 Meyve suyu yapımında kullanılır.

F) SEBZECİLİK

- 🌍 Hemen hemen bütün bölgelerde sebze tarımı yapılmaktadır.
- 🌍 Ancak sıcaklık, su ve iyi toprak isteği nedeniyle en fazla Akdeniz Bölgesi'nde üretilir. Daha sonra Ege ve Marmara Bölgeleri gelir.
- 🌍 Sıcaklığın düşük olması nedeniyle en az Doğu Anadolu Bölgesi'nde ekimi yapılır.
- 🌍 Son yıllarda sulamayla birlikte Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu'da ekim alanı genişlemiştir.

F) SERACILIK

- 🌍 Seracılığın en çok yapıldığı yer Akdeniz Bölgesi'dir.
- 🌍 Akdeniz'de seracılığın merkezi Antalya'dır.
- 🌍 Ege – Aydın, İzmir, Muğla
- 🌍 Son yıllarda Güney Marmara ve Güneydoğu Anadolu'da da gelişmiştir.

G) YEM BİTKİLERİ

- 🌍 Fiğ, burçak, yonca ve korunga gibi bitkilerdir.
- 🌍 Kıyı bölgelerde ekonomik nedenlerle ekimi azdır.
- 🌍 Yem bitkilerinin ekilmesi hayvancılığı destekler.

H) YUMRULU BİTKİLER

- 🌍 Yumrulu bitkilerden en fazla üretimi yapılan patatestir.
- 🌍 Üretimin %64'ünü İç Anadolu Bölgesi sağlar.

Coğrafi bölgelerin Türkiye'de ilk sırada yer aldığı tarım ürünleri

Marmara Bölgesi:

🌍 Ayçiçeği

🌍 Pirinç

Karadeniz Bölgesi:

Çay	Kivi
Fındık	Keten
Kenevir	

Ege Bölgesi:

İncir	Tütün
Zeytin	Üzüm
Haşhaş	Kuru incir
Kuru kayısı	

Akdeniz Bölgesi:

Seracılık	Turfanda
Sebze – meyve	Turunçgil
Soya fasulyesi	Yer fıstığı
Anason	Muz
Mısır	

İç Anadolu Bölgesi

Buğday	Arpa
Şeker pancarı	Yeşil mercimek
Çavdar	Patates
Elma	

Doğu Anadolu Bölgesi

- Kayısı

Güneydoğu Anadolu Bölgesi

- Antep fıstığı
- Kırmızı mercimek
- Pamuk

TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK

Hayvancılığın geliştirilmesi için alınması gereken önlemler şunlardır:

- Hayvan soylarının ıslah edilmesi
- Otlak ve meraların ıslah edilmesi
- Besi hayvancılığının geliştirilmesi
- Yem bitkisi ekiminin yaygınlaşması
- Yem sanayisinin geliştirilmesi
- Erken kesimin engellenmesi
- Veteriner hekimliği yaygınlaştırılarak hayvan hastalıklarının azaltılması

MERA HAYVANCILIĞI

- Yerşekillerine ve iklime bağlı olarak (doğal koşullar) yapılan hayvancılıktır.
- Yıllar arasında dalgalanmalar vardır. (iklime bağlı)
- Et ve süt verimi yağış miktarına bağlıdır.
- Hayvan sayısı değişmediği halde et ve süt üretiminde yıllara göre dalgalanma fazladır.
- Ülkemizde Doğu Anadolu Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Karadeniz Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaygındır.

BESİ VE AHIR HAYVANCILIĞI

- Islah edilmiş veya iyi cins hayvanların modern yöntemlerle yetiştirilmesidir.
- Modern yöntemlerle yapıldığı için et ve süt verimi daha fazladır.
- Ege, Marmara, İç Anadolu Bölgesi'nde (büyük şehirlerin etrafında) yaygındır.
- Şeker fabrikalarının etrafında ahır hayvancılığı yaygındır.

HAYVAN TÜRLERİ

Büyükbaş Hayvancılık

- Sığır ve manda gibi hayvanlardır.
- Küçükbaş hayvancılığa göre et ve süt verimi daha yüksektir.

 Türkiye'de en çok Erzurum – Kars ve Doğu Karadeniz bölümlerinde gelişmiştir. Bu alanlarda gelişmesinin nedeni yaz sıcaklığına bağlı olarak çayır ve meraların geniş yer kaplamasıdır.

 Son zamanlarda büyük şehirler etrafında besi hayvancılığı yapılmaktadır. Sebebi (Nüfus fazla pazar geniş)

Küçükbaş Hayvancılık

a) Koyun

- Ülkede en çok beslenen hayvandır.
- Karasal iklim bölgelerinde bozkır bitki örtüsüne bağlı olarak yetiştirilmektedir.
- En çok İç Anadolu Bölgesi'nde yetişir.
- Ayrıca Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu en önemli koyun yetiştirme alanlarıdır.
- Koyun yetişen yerde yünlü dokuma ve halıcılık sanayisi gelişmiştir.
- Koyun türleri Karaman, Doğu Anadolu, İç Anadolu
- Sakız Dağlığı: Ege bölgesi, merinos kıvırcık: Marmara

b) Kıl Keçisi

- Et ve süt verimi koyuna göre düşüktür.
- En fazla Akdeniz Bölgesi'nde beslenmektedir.
- Doğu Anadolu ve Ege Bölgesi'nin güneyinde de beslenmektedir.

Kümes hayvancılığı ve besi hayvancılığı iklimden etkilenmez.

- Kıl keçileri ormanlık alanları tahrip etmesinden dolayı sayısında sınırlandırma vardır.

c) Tiftik Keçisi (Ankara Keçisi)

- Yünü değerli olan ve yünü dokuma sanayisinde tercih edilen bir hayvandır.
- En fazla İç Anadolu Bölgesi'nde beslenir. (Ankara, Eskişehir)
- Siirt, İç Batı Anadolu, Orta ve Batı Karadeniz'in iç kesimlerinde beslenir.

d) Büyükbaş Hayvancılık

- Ülkemizde en fazla büyük otların (Alpin çayırları) nın bulunduğu Erzurum – Kars platosu ve Doğu Karadeniz'de yapılmaktadır.
- Marmara ve Ege Bölgesi'nde nüfus ve endüstrinin ihtiyacını karşılamak için besi (ahır) hayvancılığı yapılır.

e) Kümes Hayvancılığı

- Yoğun nüfusun yumurta ve beyaz et ihtiyacını karşılamak amacıyla büyük kentlerin çevresinde yapılmaktadır.
- En yaygın Marmara, Ege, İç Anadolu, Batı Karadeniz
- Kümes hayvancılığında doğal koşullar etkili değildir.

f) İpek Böcekçiliği

- İpek kozalarından çıkarılan ipek dokuma sanayinde yaygın olarak kullanılır.
- Türkiye'de ipek böcekçiliği özellikle Güney Marmara Bölümü'nde (Bursa çevresinde) yoğunlaşmıştır.
- Son yıllarda suni ipek üretiminin artmasıyla birlikte doğal ipek üretiminde azalma meydana gelmiştir.

g) Arıcılık

- Doğal koşullara bağlı olarak yapılmaktadır.
- Türkiye'de iklimin çeşitli olması ve buna bağlı olarak bitki örtüsünün çeşitli olması
- Arıcılık hemen hemen her bölgemizde yapılmaktadır.

En çok;

- Karadeniz (Rize – Ordu)
- Ege (Muğla – Menteşe)
- Doğu Anadolu (Hakkari – Erzurum – Kars)
- Akdeniz
- İç Anadolu

- Bal üretiminde Türkiye dünyada 4. sırada bulunmaktadır.
- Yağışların fazla olduğu yerlerde arıcılık yoğun olarak yapılır.

TÜRKİYE'DE BALIKÇILIK

Su ürünleri potansiyelimizin yeterince değerlendirme sebebimiz;

- Kuyu balıkçılığının yaygın olması
- Zararlı avlanma tekniklerinin kullanılması
- Su ürünlerini işleyecek endüstri kuruluşlarının olmaması
- Pazarlama, depolama ve soğutma sistemlerinin gelişmemiş olması

1. Deniz Balıkçılığı

- En yaygın olan balıkçılık faaliyetidir.
- Karasularımız, Akdeniz, Karadeniz, Ege
- Deniz balıkçılığı en fazla Karadeniz'de yapılmaktadır.
- En fazla Doğu Karadeniz'de yapılır, çünkü diğer ekonomik etkinlikler sınırlıdır.
- Karadeniz'den sonra en fazla ege Bölgesi'nde yapılır.
- Üçüncü akıntılarla bol besinin taşındığı ve balıkların göç yolu üzerinde olan Marmara'dır.
- Balık çeşidi bakımından en zengin denizimiz Akdeniz'dir.
- Göç döneminde ise Marmara denizinde balık çeşitliliği fazladır.

2. Tatlı Su Balıkçılığı

- Akarsu, göl ve barajlarda yapılan balıkçılıktır.
- Ülkemizde en çok Eğirdir, Beyşehir, Çıldır, İznik ve Hazar gölleri ile Atatürk ve Keban barajlarında yapılır.

3. Kültür Balıkçılığı

- Balık çiftliklerinde yapılan balıkçılıktır.
- Bu tür balıkçılıkta en çok alabalık, çipura, kefal ve somon üretimi yapılmaktadır.
- Kültür balıkçılığı en çok Ege Bölgesi'nde yapılmaktadır.

TÜRKİYE'DE ORMANCILIK

1. Karadeniz
 2. Akdeniz
 3. Ege
 4. Marmara
 5. Doğu Anadolu
 6. İç Anadolu
 7. Güneydoğu Anadolu
- Ormanlar en fazladan en aza doğru

- Ormanların yoğun olduğu yerde hammaddesi orman olan kağıt, kereste, sunta ve parke endüstrisi gelişmiştir.

Ormanların çevreye sağladığı yararları

- Sel, erozyon ve heyelan engeller.
- Yabani hayvanlara barınak oluşturur.
- Milli park ve turizm alanları oluşturur.
- Canlılar için gerekli oksijeni sağlar.

TÜRKİYE'DE MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI

Maden: İç ve dış kuvvetlerin etkisiyle oluşan, ekonomik değere sahip mineral ve elementlerdir.

Rezerv: Yeraltında mevcut olan henüz işlenmemiş maden miktarıdır.

Tenör: Maden cevheri içindeki metal oranıdır.

Maden sanayi: Madenin çıkarılması, işlenmesi aşamalarını kapsayan sektöre maden sanayi denir.

Türkiye'de maden çeşidi ve rezervi bakımından en zengin bölge Doğu Anadolu'dur. Bölüm ise Yukarı Fırat'tır.

DEMİR MADENİ

En önemli yatakları

- Sivas – Divriği
- Malatya – Hekimhan / Hasaeebi
- Balıkesir – Eymir
- İzmir – Torbalı

İşlendiğı Yer

- Ereğli
- Karabük
- İskenderun Demir-elik fabrikaları

BAKIR MADENİ

Önemli Yatakları

- Kastamonu – Küre
- Artvin – Murgul
- Elazığ – Maden
- Malatya – Pötürge

İşlendiğı yer

- Maden
- Samsun
- Murgul

facebook :
Kpss Kaynak Arı i vi
Kpss Dışkı Aman Arı i vi

KROM MADENİ

- Çelik yapımında kullanılır.
- Türkiye, Güney Afrika Cumhuriyeti sonra dünyada krom rezervi bakımından 2. dir.

Önemli Yatakları

- Elazığ – Guleman
- Muğla – Fethiye, Köyceğiz
- Bursa – Orhaneli

İşlendiği Yer

- Antalya – Elazığ

BOKSİT (ALÜMİNYUM)

- Yaygın kullanım alanı vardır.

Önemli Yatakları

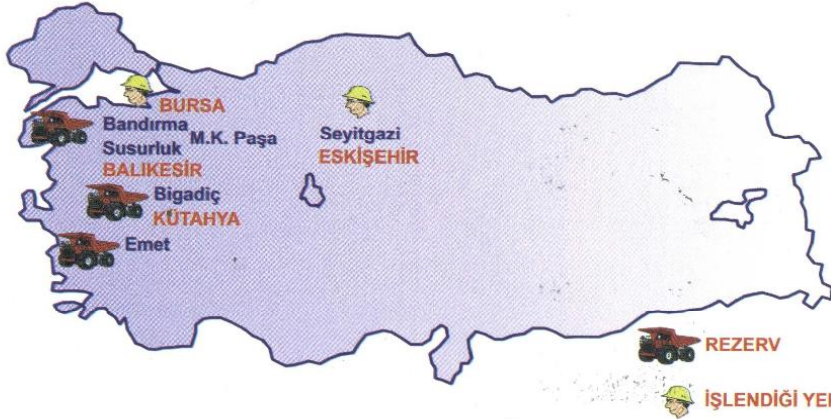
- Konya – Seydişehir
- Antalya – Akseki
- Muğla – Milas

İşlendiği Yer

- Seydişehir

TÜRKİYE EKONOMİK COĞRAFYASI

BOR MİNERALİ

 Plastik elyaf, ısıya dayanıklı cam, fotoğrafçılık, boya kimya, porselen, kağıt, jet yakıtı ve uzay sanayinde kullanılır.

 Türkiye dünya bor rezervinin %70'ini elinde bulundurur. Dünya da 1. sıradadır.

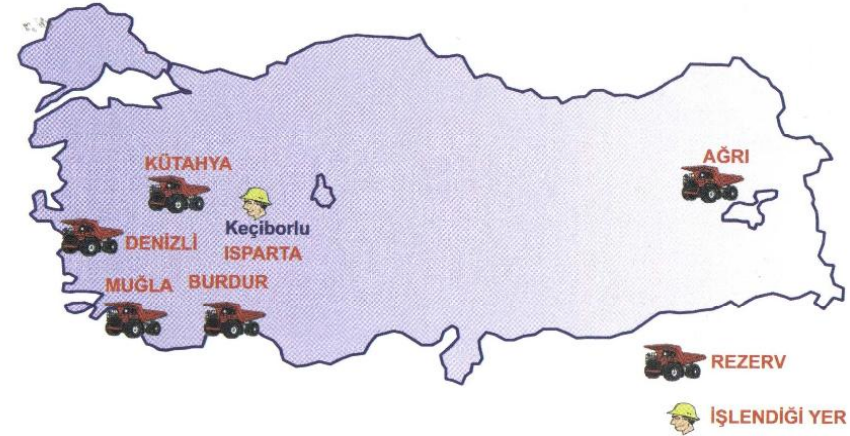
Önemli Yatakları

- Balıkesir – Bigadiç, Susurluk
- Eskişehir – Seyitgazi, Kırka
- Kütahya – Emet
- Bursa – Mustafa Kemal Paşa

İşlendiği Yer

- Balıkesir – Bandırma
- Eskişehir – Kırka

KÜKÜRT

 Tarımsal ilaç, gübre, barut ve lastik sanayinde kullanılır.

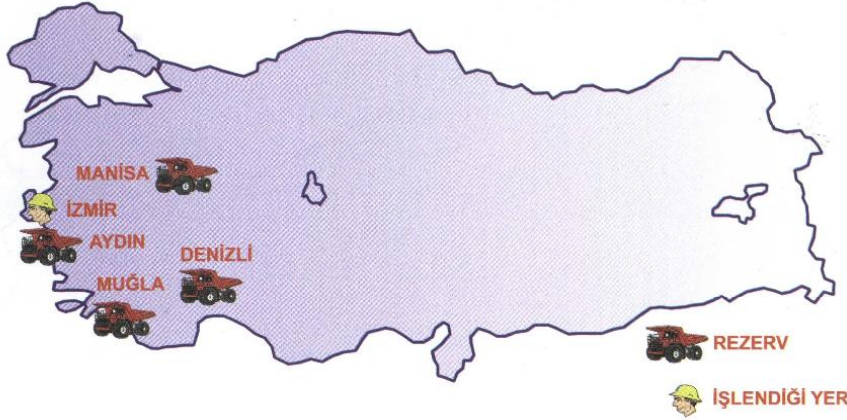
Önemli Yatakları

- Isparta – Keçiborlu
- Kütahya
- Denizli
- Muğla

İşlendiği Yer

- Keçiborlu (kapandı)

ZİMPARA TAŞI

Önemli Yatakları

- Muğla – İzmir
- Aydın – Denizli

İşlendiği Yer

- İzmir

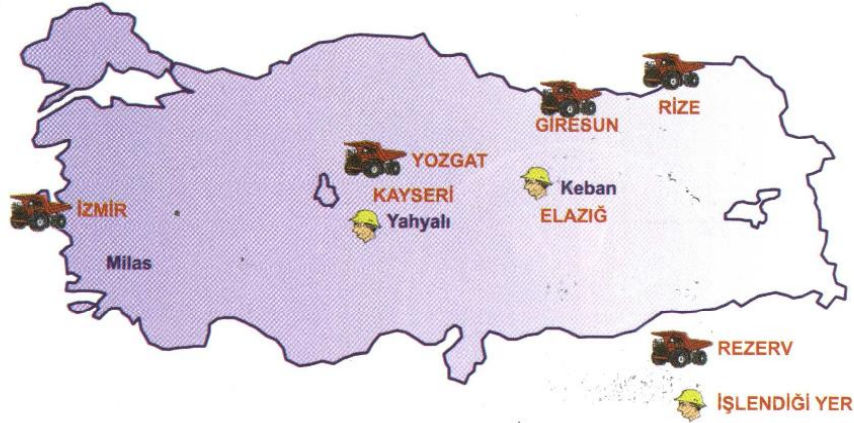
TUZ YATAKLARI

- Türkiye tuz ihtiyacının yarısı Tuz Gölü'nde sağlanır.
- Diğer yarısı ise İzmir – Çamaltı tuzlası ve diğer tuzlalardan sağlanır.
- İzmir çamaltı tuzlasında deniz suyu rafine edilerek (arıtılarak) sofrata tuzu elde edilir.

TÜRKİYE EKONOMİK COĞRAFYASI

KURŞUN – ÇİNKO

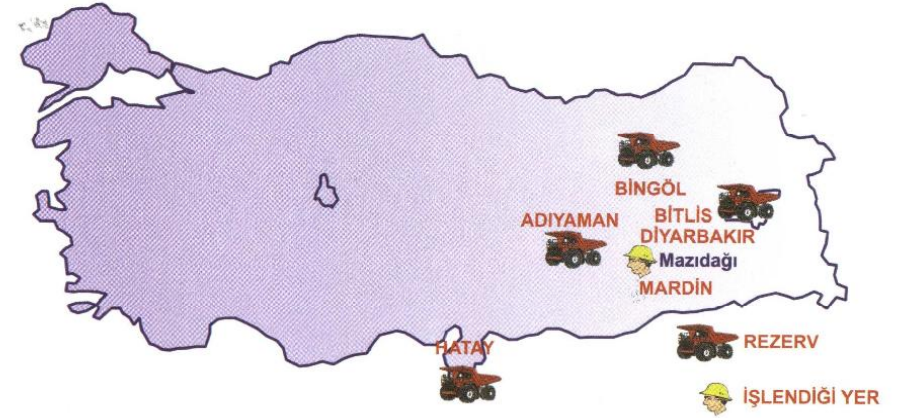
Önemli Yatakları

- Elazığ – Keban
- Yozgat – Akdağ

İşlendiği Yer

- Keban
- Kayseri (kapatıldı)

FOSFAT

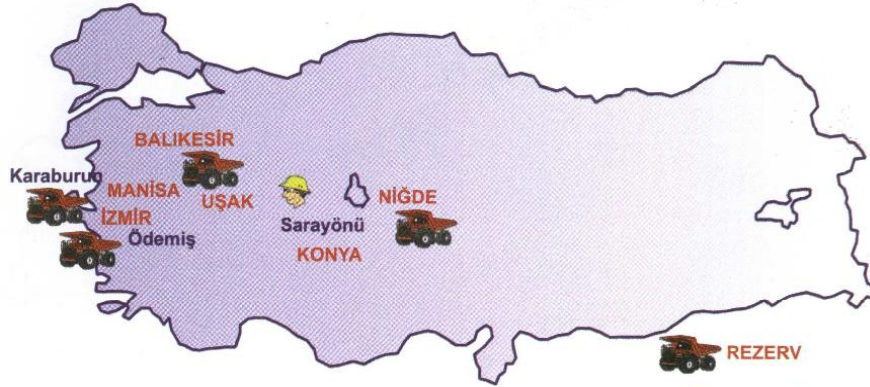
Gübre üretiminde ve kimya sanayinde kullanılır.

Ülkeden çıkarılan fosfat ihtiyacı karşılamayıp Kuzey Afrika ülkelerinden ithal edilir.

Önemli Yatakları

- Mazıdağ gübre fabrikası

CIVA MADENİ

Kimya sanayi, elektrikli araç yapımında termometre yapımında kullanılır.

Önemli Yatakları

- İzmir – Ödemiş
- Konya – Sarayönü

İşlendiği Yer

- İzmir – Karaburun

Çevre kirliliğine yol açtığı için kademe kademe işletmeleri kapatılmaktadır.

MANGANEZ

- Çeliğe sertlik ve direnç vermek amacıyla kullanılır.
- Zonguldak – Ereğli
- Ankara – Çaycuma

facebook :

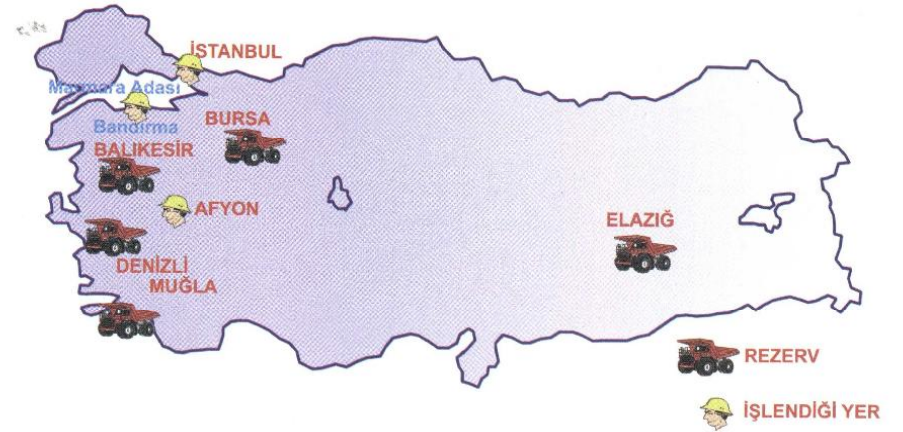
Kpss Kaynak Arı ivi
Kpss Dışkâman Arı ivi

OLTUTAŞI – LÜLETAŞI

- Süs eşyası yapımında
- Tesbih yapımında kullanılır.

MERMER

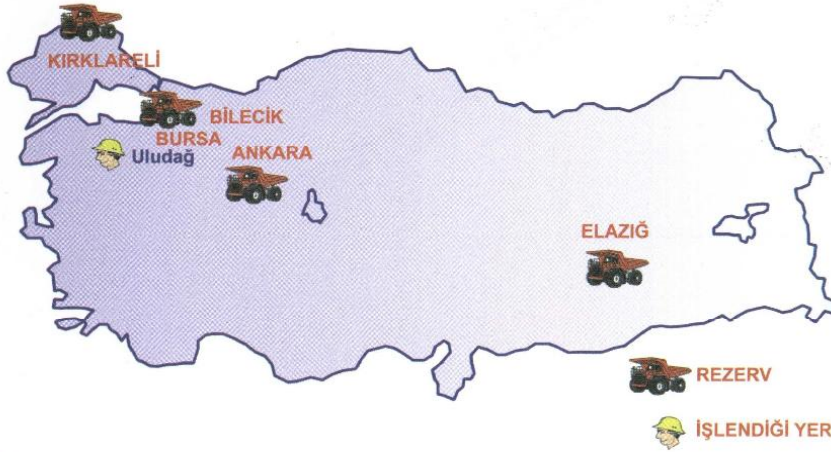

- İnşaat sektöründe yapı malzemesi olarak kullanılır.
- Ülkemiz son yıllarda önemli miktarda mermer, granit ve traverten ihraç etmektedir.

Önemli Yatakları

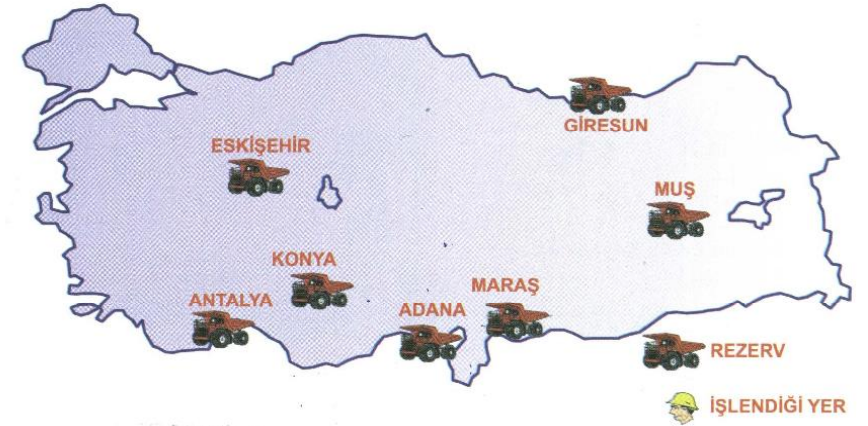
- Afyon
- Marmara adası
- Bilecik
- Bursa
- Muğla
- Bandırma
- Denizli

VOLFRAM (TUNGSTEN)

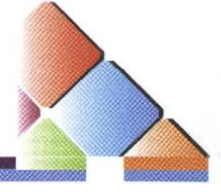
- En önemli yatağı Bursa Uludağ'dır.
- Isiya dayanıklıdır.
- Borcam yapımında ve ampullerin yapımında kullanılır.

BARİT MADENİ

Barit rezervinin en fazla olduğu bölge Akdeniz Bölgesi'dir.

facebook :
Kpss Kaynak Arı İvi
Kpss Dış Kaynak Arı İvi

ENERJİ KAYNAKLARI

1. Yenilebilen Enerji Kaynakları

- Güneş
- Rüzgar
- Su gücü
- Jeotermal
- Bionerji

2. Yenilemeyen Enerji Kaynakları

- Kömür
- Linyit
- Petrol
- Doğalgaz

Çevre sorunları açısından değerlendirildiğinde, petrol, taşkömürü, linyit ve atom enerjisinin üretiminde kullanılması çevre sorunlarını artırıcı etki yaratırken doğalgaz, rüzgar, güneş ve jeotermal enerji kaynakları doğal çevreye zararlı etkisi bulunmayan temiz enerji kaynaklarıdır.

Elektrik Tüketiminin Bölgesel Dağılışı

1. Marmara – en fazla
2. Ege
3. Akdeniz
4. İç Anadolu
5. Karadeniz
6. Güneydoğu Anadolu
7. Doğu Anadolu – En az

Enerji üretiminin

1. %49,6 doğalgaz
2. %20'su gücü
3. %18,7 linyit
4. %8 taşkömürü
5. %3,7 fuel oil – diğer

 Enerjide dışa bağımlıyız

TAŞKÖMÜRÜ

- Batı Karadeniz'de Zonguldak havzasında çıkarılır.
- Buradan elde edilen kömür demir – çelik sanayisinde kullanılır.
- Çatalağzı termik santralinde kullanılır.

Petrol, linyit ve taşkömürü ile enerji üreten santrallerin bulunduğu yerlerde hava kirliliği oranı çok yüksektir.

LİNYİT

Önemli Yatakları

- Kahramanmaraş – Afşin – Elbistan
- Kütahya – Taşvanlı – Tunçbilek – Seyitömer
- Muğla – Yatağan
- Manisa – Soma
- Çanakkale – Çan
- Ankara – Beypazarı
- Sivas – Kangal

Santraller

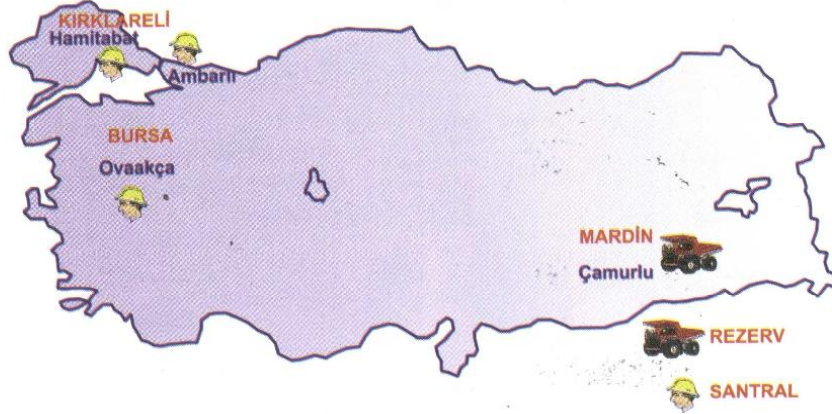
- Seyitömer, Soma, Elbistan yatağında, Çayırhan, Tunçbilek, Tavşanlı ve Gökova

TÜRKİYE

EKONOMİK

COĞRAFYASI

DOĞALGAZ

Önemli Yatakları

- Kırkırelı – Hamıtabat
- Mardı – Çamurlu
- Tekirdağ – Babaeski

Santraller

- İstanbul – Ambarlı
- Bursa – Ovaakça
- Kırkırelı – Hamıtabat

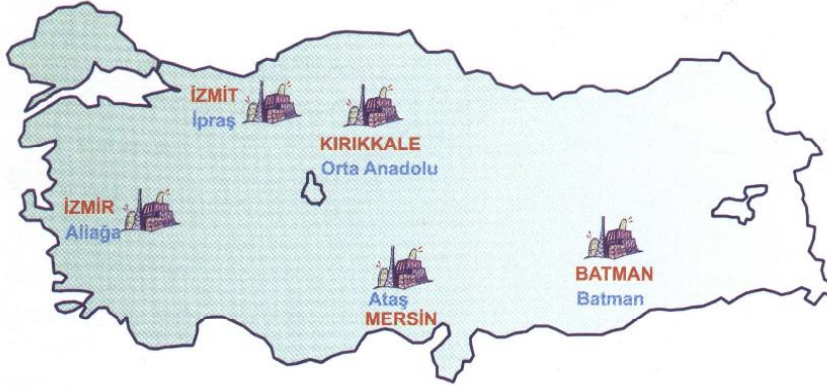
PETROL

Önemli Yatakları

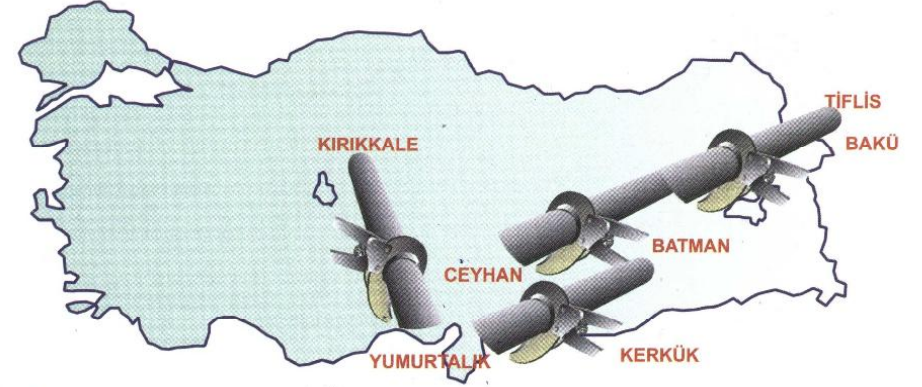
- Ülkemizde petrolün en fazla çıkarıldığı yer Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde çıkarılır.
- Batman → Raman, Garzan
- Adıyaman → Kahta
- Siirt
- Diyarbakır

PETROL RAFİNELERİ

- İzmir – Aliağa
- İzmit – İpraş
- Mersin – Ataş
- Batman – Batman
- Kırıkkale – Orta Anadolu

PETROL BORU HATLARI

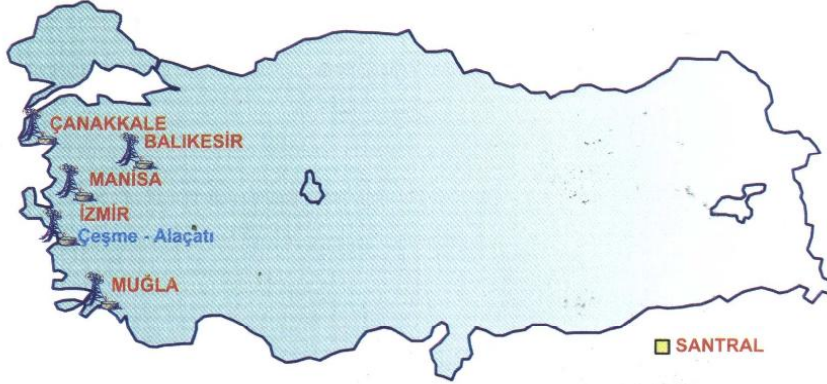
- Bakü – Tiflis – Ceyhan
- Kerkük – Yumurtalık
- Batman – Ceyhan yumurtalık
- Kırıkkale – Yumurtalık

Son dönemde Ortadoğu'nun ve Türki Cumhuriyetleri'nin petrolünü ve doğalgazını Avrupa'ya taşıyarak Nabucco projesinin de yapımına başlanmıştır.

TÜRKİYE EKONOMİK COĞRAFYASI

RÜZGAR ENERJİSİ

Ülkemiz enerji üretimi içerisindeki payı çok azdır.

Santraller

- İzmir – Çeşme, Alaçatı
- Çanakkale – Gelibolu
- Aydın – Akbük

JEOTERMAL ENERJİ

Jeotermal enerji potansiyelinin en fazla olduğu yer Ege Bölgesi'dir.

Önemlileri

- İzmir – Balçova
- Aydın – Germencik
- Denizli – Sarayköy

Ege Bölgesi'nin jeotermal enerji potansiyeli yüksek olmasına rağmen enerji üretiminde Ege'de en çok termik ve hidroelektrik santraller kullanılır.

GÜNEŞ ENERJİSİ

- Seracılıkta, su ısıtmada az miktarda enerji üretiminde kullanılan doğal ucuz yenilebilir bir enerji kaynağıdır.
- Güneş enerjisinden en fazla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir. Daha sonra Akdeniz ve Ege Bölgesi'nden yararlanılabilir.
- Güneş gün sayısının en az olduğu yer Karadeniz Bölgesi'dir. Sebebi ise, bulutlu gün sayısının fazla olmasıdır.

NÜKLEER ENERJİ

- Türkiye'nin ilk nükleer santralleri Mersin – Akkuyu ve Sinop'ta yabancı şirketler tarafından inşa edilecektir.
- Manisa – Salihli (Uranyum)
- Yozgat – Sorgun (Uranyum)
- Eskişehir – Sivrihisar (Toryum)

BİOMAS (BİYO ENERJİ)

- Kökeninde fotosentezle kazanılan enerji yatar.
- Bitki ve hayvan atıklarının yanmasıyla oluşur.
- Günümüzde tohumu yağlı bitkilerden (biodizel) yapılmaktadır.

TÜRKİYE'DE SANAYİ**Sanayi**

- İnsanlara iş imkanı sağlar, işsizliğin azalmasına neden olur.
- Ülkenin doğal kaynaklarının ve insan kaynaklarının değerlendirilmesini sağlar.
- Ülkenin ihracatı döviz kazanmasını sağlar.
- Ülkenin askeri bakımından savunma gücünü artırır.
- Türkiye sanayisinin en büyük problemi, sanayi tesislerinin ülke geneline dengesiz dağılımasıdır.

SANAYİNİN COĞRAFİ BÖLGELERE DAĞILIŞI

1. Marmara (%56)
2. Ege
3. İç Anadolu
4. Akdeniz
5. Karadeniz
6. Güneydoğu Anadolu
7. Doğu Anadolu

Bir yerde sanayi kurulabilmesi için;

1. Hammadde
2. Sermaye (kapital)
3. Enerji
4. İşgücü
5. Ulaşım
6. Pazarlama

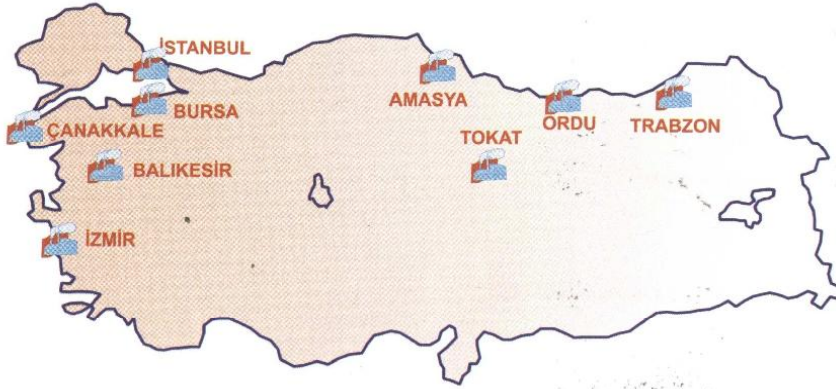

Ülkemizde enerji tüketiminin en fazla olduğu bölge Marmara Bölgesi'dir. En az olduğu bölge ise Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

TÜRKİYE'DE SANAYİ TESİSLERİ**A) Gıda Sanayi****Un, makarna, bisküvi sanayi**

- Türkiye'deki en yaygın sanayi koludur.
- İç Anadolu başta olmak üzere hemen her bölgede bulunur.

Konserve Sanayi

Daha çok ihracata yönelik üretim yapılır.

Türkiye'deki Şeker Fabrikaları Haritası

Şeker pancarı üretimi iç bölgelerde yaygındır.

Güneydoğu Anadolu ve kıyı kesimlerde bulunmaz.

Yağ Endüstrisi

Zeytinyağı: İzmir – Adana – Aydın – Hatay – Edremit – Ayvalık – Gaziantep

Ayçiçek Yağı: Marmara Bölgesi – Edirne – Tekirdağ – İstanbul – Bursa – Adana – İstanbul – İzmir

** Et ve Süt Ürünleri

Bu işletmelerin çoğu hayvancılığın yoğun olduğu Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Trakya, Güney Marmara ve Orta Anadolu kentlerinde bulunur.

Son yıllarda kolay pazar bulduğu için büyük kentlerin çevresinde artmıştır.

Çay Sanayisi

Çay tarımının yapıldığı Doğu Karadeniz Bölümü'nde çay fabrikaları bulunur.

B) Tütün – İçki Sanayi

- Tütün yetiştirilen yerlerde sigara fabrikaları da kurulmuştur.
- Özellikle, Samsun, İzmir, Malatya, İstanbul, Tokat, Bitlis, Adana ve Malatya önemlidir.

İçki fabrikaları ise

Tekirdağ	Diyarbakır
Nevşehir	Ankara
Gaziantep	İzmir
Yozgat	Çorum

C) Dokuma Sanayi

- Türkiye'de en eski, en yaygın ve en fazla gelişme gösteren sanayi koludur.
- Türkiye'nin dış pazarlara açılmasında ve ihracatında önemli paya sahiptir.

TÜRKİYE'DE PAMUKLU DOKUMA SANAYİSİ

Dokuma sanayinin en gelişmiş dalıdır.

Yünlü dokuma

facebook :
Kpss Kaynak Arı ivi
Kpss Dış Pazarlar Arı ivi

HALICILIK – KİLİMCİLİK

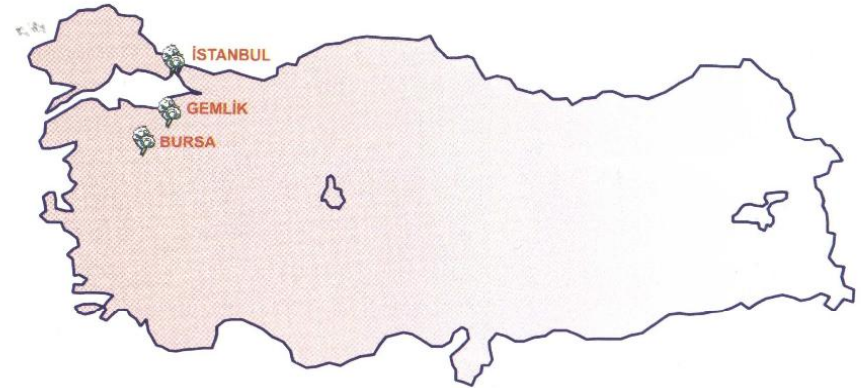
Önemlileri

İzmit – Hereke
Manisa – Gördes

Konya – Ladik

Kayseri – Bünyan

İPEKLİ DOKUMA

İpek böcekçiliğin yoğun olduğu Marmara Bölgesi'nde yapılır.

Dericilik

Manisa, İzmir, Kayseri, İstanbul, Erzurum, Van, Erzincan

KONFEKSİYON (HAZIR GIYIM SANAYİSİ)

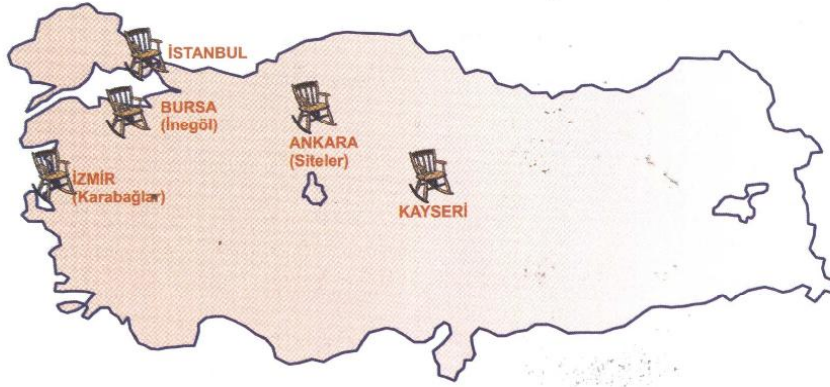

 Bu sektörün başında İstanbul gelir.

D) Orman Ürünleri Sanayi
Kağıt Sanayi

- Zonguldak – Çaycuma
- Giresun
- Kastamonu – Taşköprü
- Muğla – Dalaman
- Mersin – Taşucu
- Afyon – Çay
- Balıkesir

MOBİLYA SANAYİSİ

İstanbul
Ankara
Bursa

Kayseri
İzmir

KERESTE SANAYİSİ

E) Maden Endüstrisi

- Demir – Çelik Sanayi: Karabük – Ereğli – İskenderun
- Bakır İşletmesi: Artvin – Murgul, Elazığ – Maden, Samsun
- Ferrokrom: Elazığ, Antalya
- Bor İşletmesi: Balıkesir – Bandırma, Eskişehir –
- Kükürt: Isparta (Keçiborlu)
- Alüminyum: Konya (Seydişehir)
- Kurşun – Çinko İşletmesi: Elazığ (Keban)

TÜRKİYE

EKONOMİK

COĞRAFYASI

F) Makine Endüstrisi Otomotiv Sanayi

Üretimin önemli kısmı ihraç edilmektedir.

Demiryolu Taşıtları

- Eskişehir – Lokomotif
- Adapazarı – Yolcu vagonu
- Sivas – Eskişehir – Yük vagonu

Gemi

- Istanbul (Pendik, Tuzla Hasköy)
- Kocaeli (Gölcük)
- Izmir (Alaybey)

Uçak Sanayi

- Ankara
- Eskişehir

Savunma Sanayi

- Kırıkkale (MKE)
- Ankara

Elektrikli Makine Sanayi

- Istanbul
- Izmir
- Izmit
- Eskişehir
- Manisa

G) Kimya Sanayi

- Bu tesislerden sadece Batman hammaddenin bulunduğu yerde kurulmuştur.
- Diğer rafinelilerde deniz yolu ile veya boru hatları ile ithal edilen petrol işlenir.

SUNİ GÜBRE SANAYİSİ

- Suni gübre arımda verimliliği artırmak için kullanılır.
- İlaç Sanayi: İzmir, İstanbul, Ankara
- Boya – Deterjan Sanayi: İzmir, İstanbul, Mersin, Gaziantep, Balıkesir
- Lastik – Sanayi: İzmit, Adapazarı, Kırşehir

H) Çimento, Seramik, Cam Sanayi

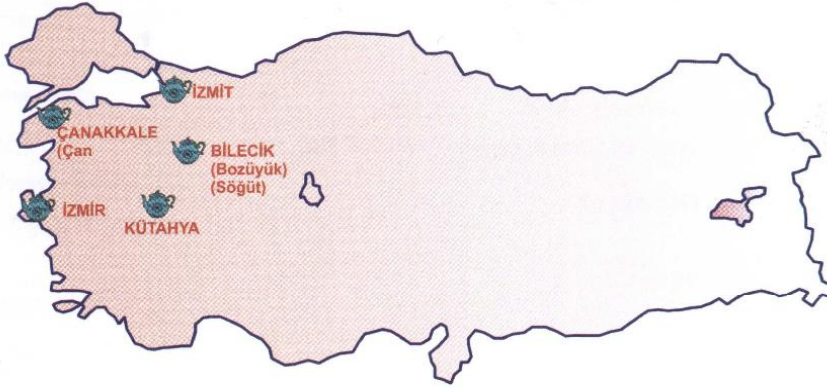
- Yapı malzemesi olarak kullanılırlar.

ÇİMENTO SANAYİSİ

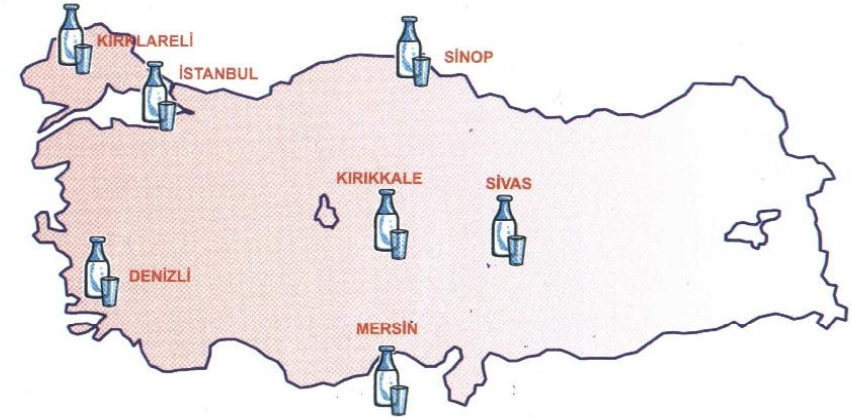
- Hemen hemen her şehirde çimento fabrikası kurulmuştur.
- Ülkemizde en yaygın sanayi kollarındandır.

SERAMİK – PORSELEN SANAYİ

- 🌐 Kütahya'da büyük oranda porselen sanayi vardır.
- 🌐 Seramik endüstrisi daha çok Marmara ve Ege'de toplanmıştır.

CAM SANAYİSİ

- 🌐 İstanbul, Mersin, Sinop, Kırklareli önemli cam üretim şehirleridir.

TUĞLA – KİREMİT SANAYİSİ

Yapı malzemesi olarak kullanılır.

TÜRKİYE'DE TİCARET

1. İç Ticaret

Türkiye'de bölgeler arası iç ticaretin canlı olmasının nedenleri:

- Nüfusun fazla olması ve bölgeler arasında büyük nüfus farklılıklarının bulunması
- İklim çeşitliliğine bağlı olarak her bölgede farklı tarım ürünlerinin yetişmesi ve farklı dönemlerde olgunlaşması
- Ulaşım ve tanıtım imkanlarının gelişmesi
- Endüstrinin gelişmesi ve endüstri ürünlerinin çeşitlenmesi

2. Dış Ticaret

- Türkiye'de dış ticaret açığı bulunmaktadır. Satışlarımız aldıklarımızın ancak %65'ini karşılamaktadır.

Dış ticaret açığının kapatılabilmesi için;

- Dış pazarlara dünya ölçeğinde tanınmış kaliteli, ucuz ürünler sunmak
- Dış satım için yeni pazarlar bulunmak
- Sanayi ürünleri ihtiyacını artırmak
- İthalat giderlerini azaltmak
- Turizm gelirlerini artırmak gerekir.

İHRAÇ EDİLEN MALLAR

1. İmalat

- Motorlu kara taşıtları
- Ana metal sanayi
- Giyim eşyası
- Tekstil ürünleri
- Gıda – içecek

2. Tarım – Hayvancılık

Fındık	Kuru incir
Kuru üzüm	Kayısı
Tütün	Yün
Tiftik	Deri

3. Maden

Demir	Bakır
Krom	Bor
Mermer	

İTHAL EDİLEN MALLAR

İlaç	Optik aletler
Petrol	Doğalgaz
Suni gübre	Selüloz (kağıt)

EN FAZLA TİCARET YAPTIĞIMIZ ÜLKELER

- Rusya Çin İngiltere
Almanya İtalya Fransa

Daha sonra

- ABD İran Japonya
Ortadoğu ülkeleri
Romanya ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri

2007 yılına kadar en fazla ticaret yaptığımız ülke Almanya iken, günümüzde artan doğalgaz ithalatı nedeniyle toplam ticaret hacmi bakımından en fazla ticaret yaptığımız ülke Rusya'dır.

TÜRKİYE'DE ULAŞIM

Ulaşımı Etkileyen Faktörler

Doğal Faktörler

- Yerşekilleri
İklim

Beşeri ve Ekonomik Faktörler

- Sanayi
Ticaret
Nüfus
Tarım ve hayvancılık

1. Türkiye'de Kara Ulaşımı

a) Karayolları

- Günümüzde yolcu ve yük taşımacılığının büyük bir bölümü karayolu ile yapılır. Bunun en önemli nedeni, ülke genelinde büyük ölçüde il ve ilçe merkezlerini birbirine bağlamasından kaynaklanır.
- Karayolu taşımacılığının en fazla geliştiği bölgeler Marmara ve Akdeniz Bölgesi'dir.
- Karadeniz Bölgesi ile Akdeniz Bölgesi'nde dağların kıyıya paralel uzanması nedeniyle iç kesimlere ulaşım zordur.

b) Demiryolları

- İlk demiryolu 1866'da İzmir – Aydın arasında yapılmıştır.
- Karayoluna göre daha ekonomik ve güvenli bir taşıma sistemidir.
- Yerşekillerinin engebeli olması nedeniyle ve demiryolu yapımına gerekli desteğin verilmemesi nedeniyle karayolu ağı kadar gelişmemiştir.

Demiryolunun olmadığı yerler

- Doğu Karadeniz Bölümü
 - Menteşe Yöresi
 - Antalya Bölümü
 - İran – Esendere
 - Bulgaristan – Kapıkule
 - Gelibolu – Biga Yarımadası
 - Hakkari Bölümü
 - Ermenistan – Akyaka
 - Suriye – Nusaybin
- Demiryolu bağlantısı vardır.

c) Deniz Ulaşımı

- En ucuz taşımacılık sistemidir.
- Taşıma kapasiteleri yüksek
- Yol yapım ve bakım günleri yoktur.

Bir limanın gelişmesi şu şartlara bağlıdır

- Hinterlandını geniş olması
- Kara ve demiryolu ulaşım ağının gelişmiş olması
- Limanın art bölgesinde önemli tarım ürünleri ve sanayi tesislerinin olması
- Limanın bulunduğu yörede ticaretin gelişmiş olması

Bazı Önemli Limanlarımız

- **İstanbul Limanı:** Yük ve yolcu trafiği bakımından en büyük limandır. Yani en büyük ithalat limanıdır.
İstanbul limanının gelişmesinde sanayinin gelişmiş olması ve hinterlandının gelişmiş olması etkili olmuştur.
- **İzmir Limanı:** Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı limanların başında gelir. İzmir limanının gelişmesinde hinterlandının gelişmiş olması, sanayinin gelişmiş olması ve tarımın gelişmiş olması etkili olmuştur.

- **Mersin Limanı:** Ortadoğu ülkeleriyle ticaret yapılan en önemli limanımızdır.
- **İskenderun Limanı:** Demir-çelik üretiminin taşınmasına yöneliktir.
- **Samsun Limanı:** Orta Karadeniz Bölümü'nde en büyük limandır. Hinterlandı geniştir.
- **Trabzon Limanı:** İran'a yönelik transit ticarete önemli bir limandır.
- **Antalya Limanı:** Yatlara ve turistik gemilere hizmet veren limandır.
- **İzmit Limanı:** Bölge sanayisinin gelişmesine bağlı olarak gelişen limandır.
- **Sinop Limanı:** Karadeniz'in tek doğal limanı fakat hinterlandı olduğu için gelişmemiştir.

d) Hava Yolları

- Güvenli, hızlı ancak pahalı bir ulaşım türüdür.
- 1933 yılında devlet hava yolları idaresinin kurulmasının sonucu yurtiçi hava taşımacılığı başlamıştır.

En önemli Hava Limanları

- Atatürk Hava Limanı
- Sabiha Gökçen Hava Limanı (İstanbul)
- Esenboğa Hava Limanı (Ankara)
- Adnan Menderes Hava Limanı (İzmir)
- Şakir Paşa Hava Limanı (Adana)

Ulaşım: En ucuzdan en pahalıya doğru

- Deniz yolu
- Demir yolu
- Karayolu
- Hava yolu

TÜRKİYE'DE TURİZM

 Turizm gelirlerinin en fazla olduğu bölge Marmara Bölgesi'dir. En az olduğu bölge ise Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir.

TÜRKİYE'NİN TURİZM KAYNAKLARI**1. Yaz (Deniz) Turizmi**

En fazla Akdeniz sahillerinde yapılır. Sonra Ege sahillerinde Antalya, Alanya, İzmir, Muğla, Aydın, Balıkesir

2. Yat Turizmi

Akdeniz ve Ege koylarında yapılır.

Bodrum, Antalya, Marmaris, Çeşme, Datça, Göcek, Kaş

3. Akarsu ve Göl Turizmi

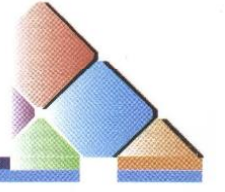
Rafting: Çoruh, köprüçayı, Manavgat, Göksu, Dalağan, Fırat, Fırtına deresi

Göl: Uzungöl, Abant, Manyas

4. Sağlık Turizmi

Kaplıcalarda yapılan turizm faaliyetleridir.

En fazla Ege Bölgesi'nde yapılır. Ayrıca, Ankara, İstanbul ve İzmir kaplıca turizminde dünya standartlarında hizmet verir.

5. Yerşekilleri

Mağara: Damlatış, Didim, Cennet – Cehennem, İnsuyu travertenleri

6. Kış Turizmi

Kars – Sarıkamış	Erzurum – Palandöken
Kastamonu – Ilgaz	Kartalkaya – Bolu
Gümüşhane – Zigana	Kayseri – Erciyes
Aksaray – Hasan dağı	Bursa – Uludağ
Antalya – Saklı kent	Isparta – Davroz

7. Yayla Turizmi

Karadeniz'de gelişmiştir.

Artvin – Kaçkar

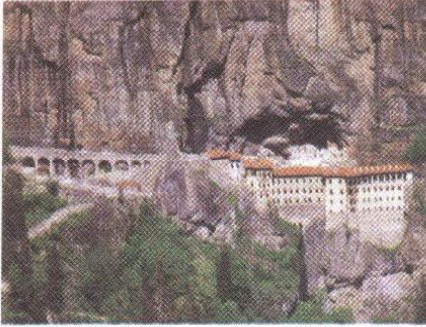
Trabzon – Maçka

Rize – Ayder

Akdeniz – TEkir

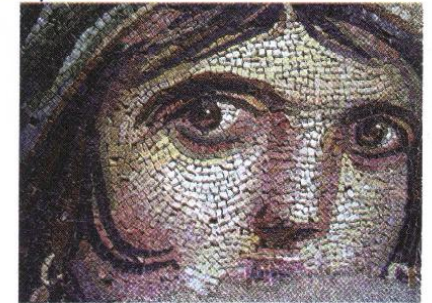
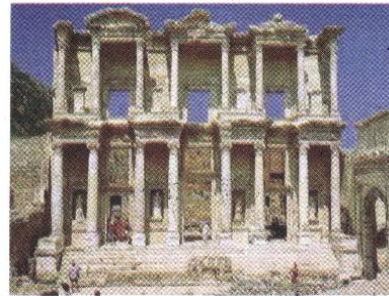
Marmara Bölgesi'nde yaylacılık yapılmaz.

8. İnanç Turizmi

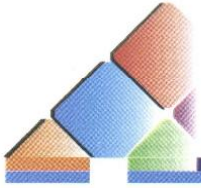

- İzmir – Selçuk Meryem Ana Evi
- Hatay – St Pierre Anıt Müzesi
- Antalya – Demre St Nikola Kilisesi
- Trabzon – Sümela
- Konya – Mevlana
- Nevşehir – Hacı Bektaşî Veli
- İstanbul – Sultanahmet

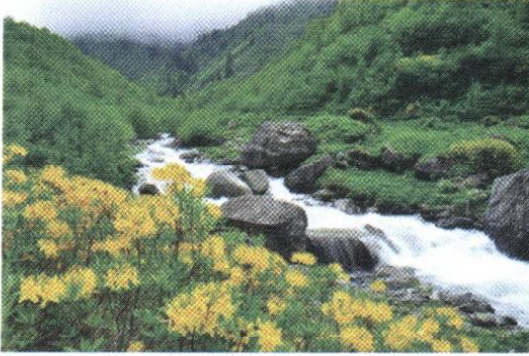
9. Tarihi ve Arkeolojik Eserler

İzmir – Selçuk (Efes)	Aydın – Apollon Tapınağı
Manisa – Sardes (Şard)	Aydın – Afrodizias
Çanakkale – Turuva	Aydın – Milet
İzmir – Bergama	Antalya – Perge
Antalya – Aspendos	Antalya – Patara
Antalya – Side	Batman – Hasankeyf
Adıyaman – Nemrut	Çorum – Alacahöyük
Konya – Çatalhöyük	Çorum – Hattuşaş
Kayseri – Kültepe	Ankara – Gordion
Gaziantep – Zeugma	

10. Botanik Turizmi

- Ülkemiz bitki örtüsü çeşitliliği açısından Avrupa'dan üstündür.
- Türkiye'de bitki zenginliğinin en önemli nedenlerinden biri, buzul çağlarında Anadolu'nun bitkiler için bir sığınak olmasıdır.

11. Mağara Turizmi

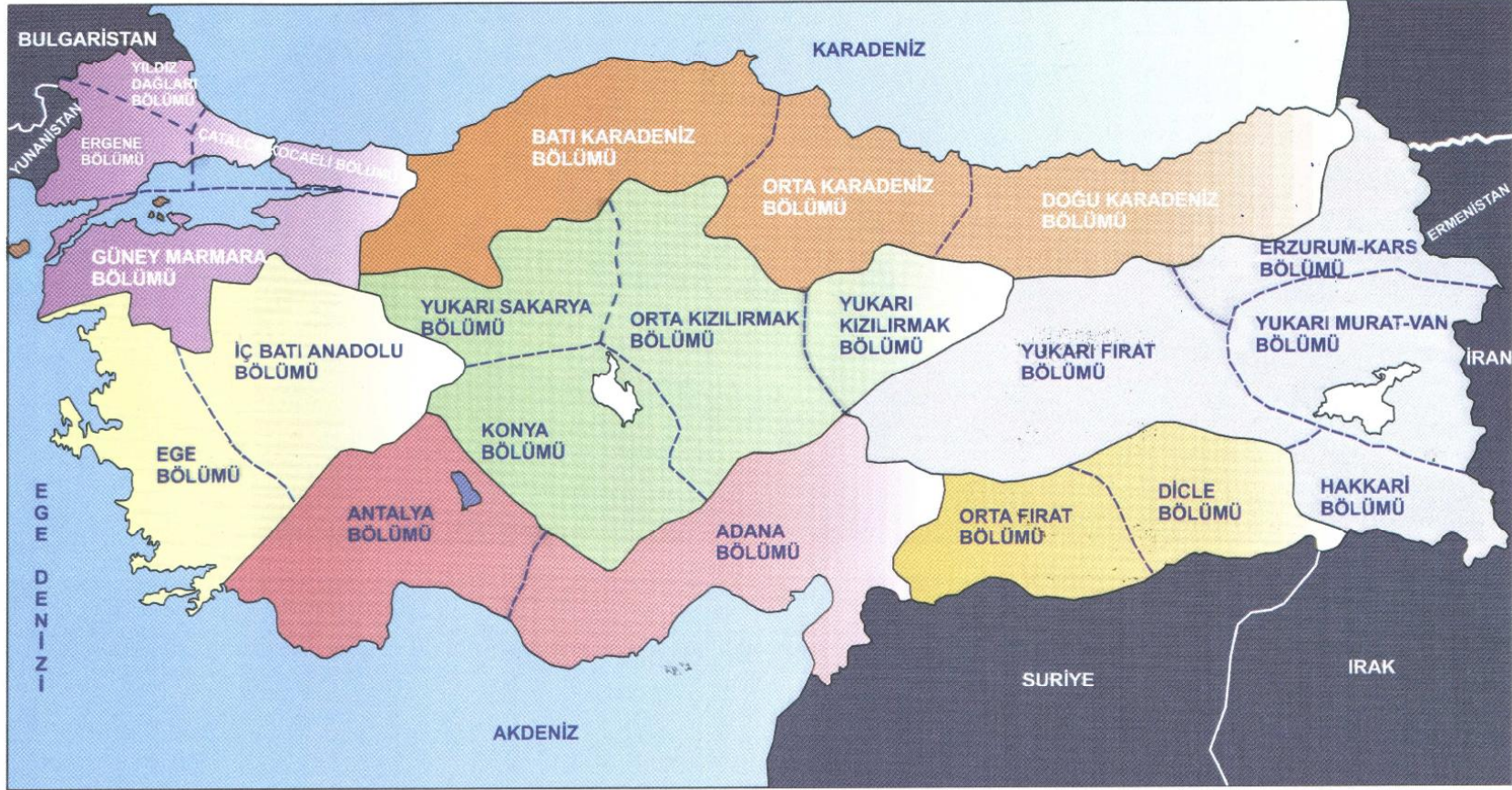
- Beldibi
- Karain
- İnsuyu
- Belbaşı
- Öküz ini

12. Kongre Turizmi

Antalya, Ankara, İzmir, İstanbul

TÜRKİYE'NİN BÖLGE VE BÖLÜMLERİ

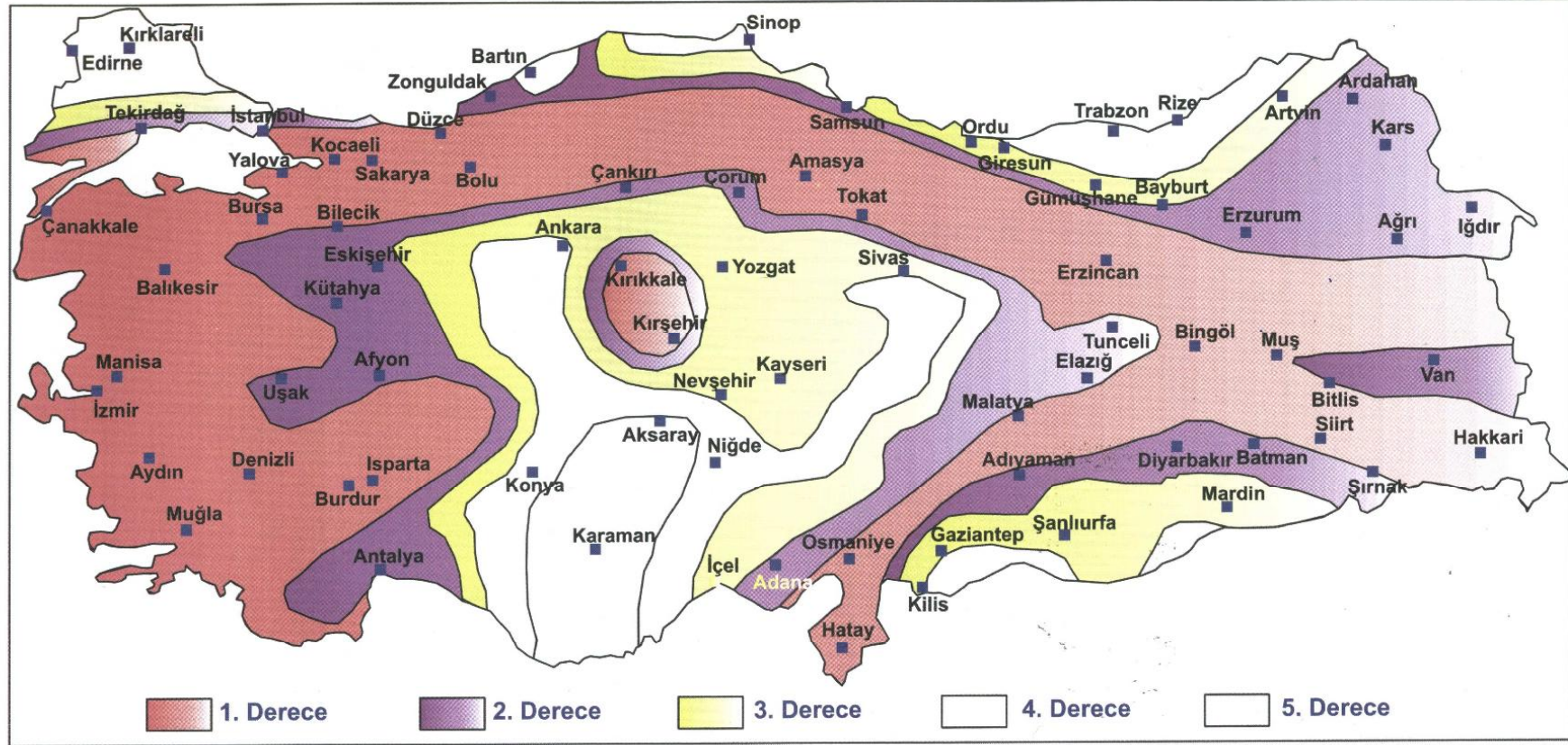
TÜRKİYE'NİN DAĞLARI

- Horstlar
 Volkan Konileri
 Sıradağlar

1. Allahuekber Dağları
2. Yalnızçam Dağları
3. Mescit Dağları
4. Doğu Karadeniz D.
5. Giresun Dağları
6. Canik Dağları | 7. Küre Dağları
8. Ilgaz Dağları
9. Yıldız (İstranca) D.
10. Işık Dağları
11. Kuru Dağları
12. Biga Dağları
13. Samanlı Dağları | 14. Murat Dağları
15. Emir Dağları
16. Sultan Dağları
17. Bey Dağları
18. Akdağlar
19. Dedegöl Dağları
20. Geyik Dağları
21. Bolkar Dağları
22. Amanos (Nur) D.
23. Aladağlar
24. Tahtalı Dağları | 25. Binboğa Dağları
26. Karacadağ
27. 28. 29. Güneydoğu
Toroslar
30. Hakkari Dağları
31. Buzul (Cilo) D.
32. Nemrut Dağları
33. Süphan Dağları
34. Tendürek Dağları
35. B. ve K. Ağı | 36. Aras Güney Dağları
37. Bingöl Dağları
38. Palandöken Dağları
39. Mercan Dağları
40. Akdağlar
41. Akdağlar
42. Melendiz Dağları
43. Hasan Dağı
44. Karacadağ
45. Karadağ | 46. Erciyes Dağı
47. Hınzır Dağı
48. Elmalı Dağları
49. Ilgaz Dağları
50. Tecer Dağı
51. Deveci Dağı
52. Kaz Dağları
53. Madra Dağları
54. Bozdağlar
55. Aydın Dağları | 56. Menteşe Dağları
57. Yunt Dağları
58. Eğrigöz Dağları
59. Sandıklı Dağları |
|---|---|---|---|--|---|--|

TÜRKİYE'NİN DEPREM BÖLGELERİ

Türkiye'de Deprem Tehlikesinin Az Olduğu Yerler

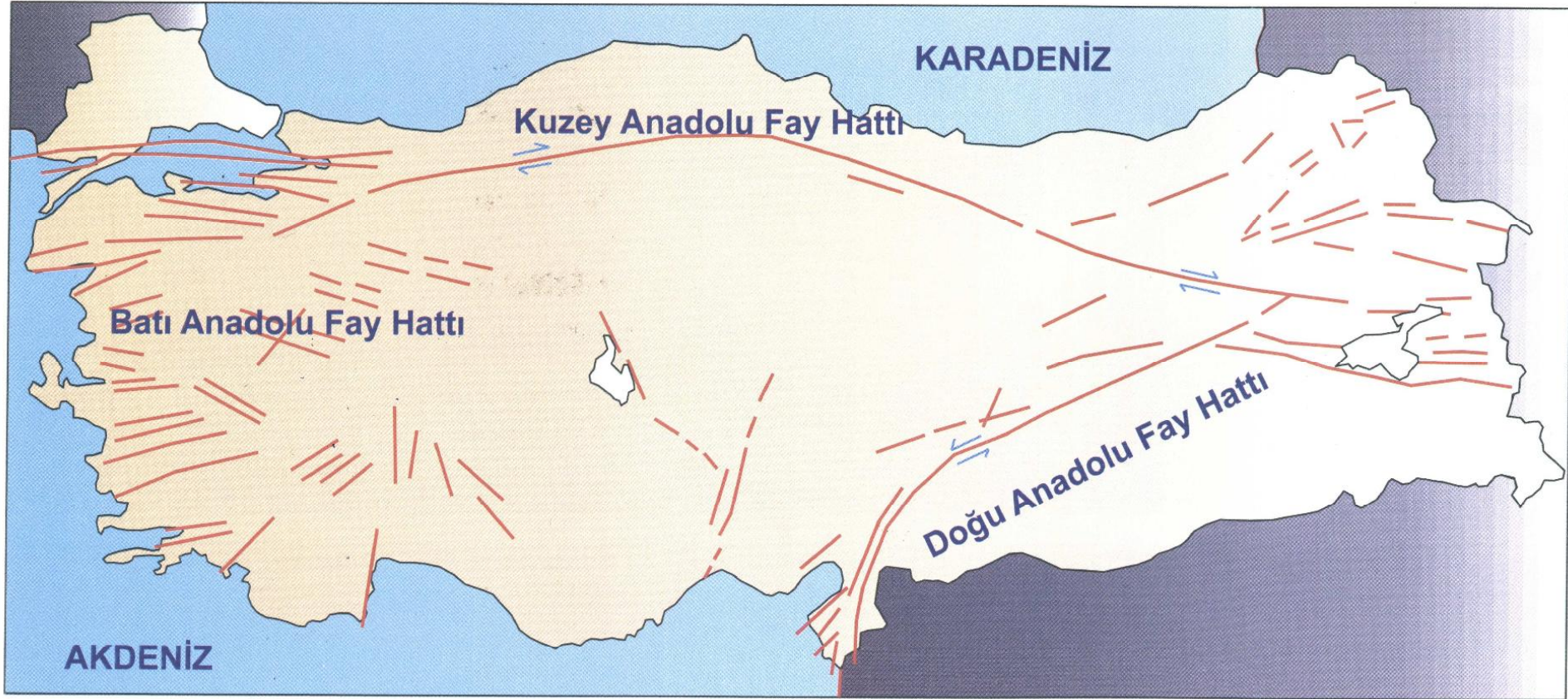
Güneydoğu Anadolu Bölgesi (Şanlıurfa Platosu – Mardin Eşiği)

Trakya Yöresi (Yıldız dağları, Ergene Havzası)

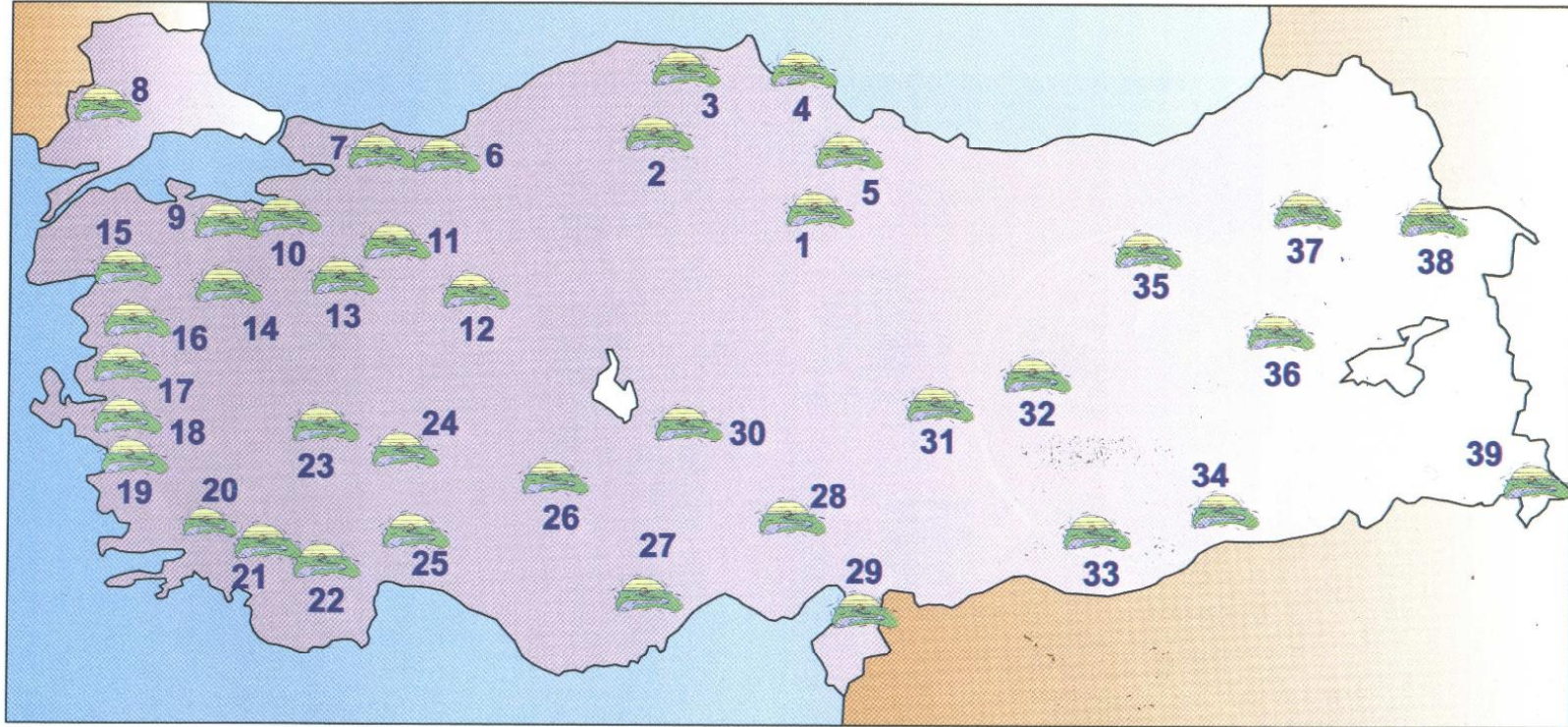
İç Anadolu Bölgesi (Konya ovası – Taşeli Platosu'nun kuzeyi)

Doğu Karadeniz kıyıları, Sinop ve çevresi

TÜRKİYE'NİN FAY HATLARI

TÜRKİYE'NİN OVALARI

1. Tokat, Niksar,
Erbaa, Turhal,
Merzifon, Suluova
Amasya, Zile,
Taşova
2. Tosya Ovası
3. Kastamonu,
Taşköprü,
Boğazlıcalı Ovası

4. Bafra Ovası
5. Çarşamba Ovası
6. Düzce Ovası
7. Adapazarı Ovası
8. Ergene Ovası
9. Karacabey Ovası
10. Bursa Ovası
11. Eskişehir Ovası
12. Yukarı Sakarya
Ovaları

13. Kütahya Ovası
14. Balıkesir Ovası
15. Edremit Ovası
16. Bakırçay Ovası
17. Gediz Ovası
18. K. Menderes O.
19. B. Menderes O.
20. Tavas Ovası
21. Acıpayam Ovası
22. Tefenni Ovası

23. Acıgöl Ovası
24. Burdur Ovası
25. Antalya Ovası
26. Konya Ovası
27. Silifke Ovası
28. Çukurova
29. Amik Ovası
30. Aksaray Ovası
31. Elbistan Ovası

32. Malatya Ovası
33. Sırtçı Altınbaşak
Ovası
34. Ceylanpınar Ovası
35. Erzincan, Tercan
Ovası
36. Muş Ovası
37. Erzurum, Pasinler,
Horasan Ovası

38. Iğdır Ovası
39. Yüksekova

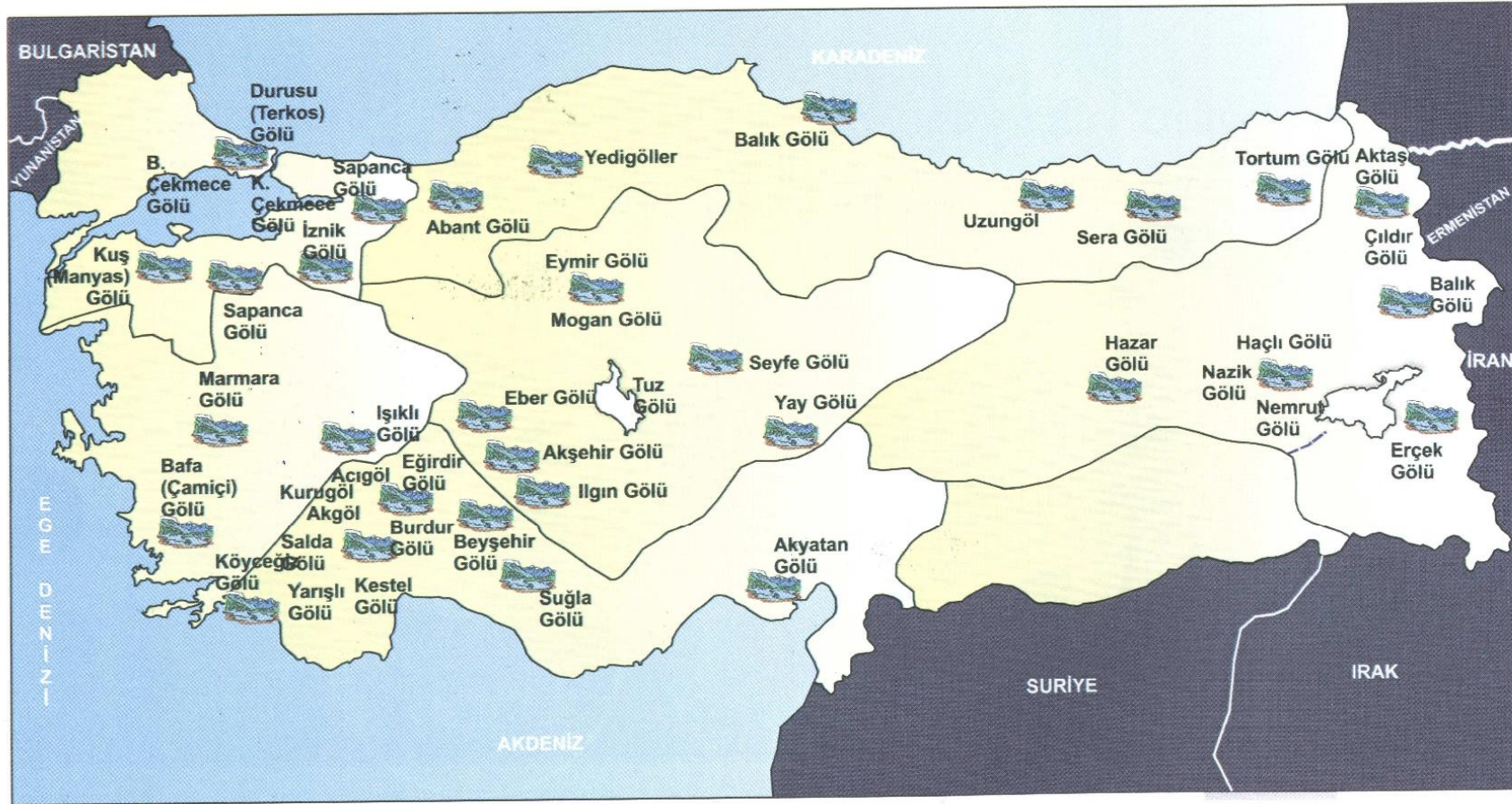
TÜRKİYE'NİN PLATOLARI

A decorative graphic consisting of several overlapping triangles in various colors (red, blue, green, orange, purple) arranged in a triangular pattern.

TÜRKİYE'DE GÖLLER

TÜRKİYE'DE NÜFUS YOĞUNLUĞUNUN FAZLA OLDUĞU YERLER

YER	NEDENİ
1. Doğu Karadeniz Kıyıları	Tarımın (Fındık, Çay) gelişmiş olması
2. Samsun çevresi	Ulaşım, Sanayi ve Tarımın gelişmiş olması
3. Zonguldak çevresi	Maden ve Demir – Çelik fabrikası
4. Çatalca – Kocaeli Bölümü	Sanayi, Ticaret, Ulaşım ve Turizmin gelişmesi
5. Ankara – Eskişehir çevresi	Sanayi, Ulaşım ve Ticaretin gelişmesi, Başkent olması

YER	NEDENİ
6. Bursa çevresi	Tarım ve Sanayinin (Otomotiv, Dokuma) gelişmesi
7. İzmir çevresi	Ticaret, Turizm, Sanayi, Ulaşım ve Tarımın gelişmesi
8. Adana – Mersin	Sanayi, Tarım, Ulaşım ve Ticaretin gelişmesi
9. Gaziantep Çevresi	Sanayi, Ulaşım ve Tarımın gelişmesi

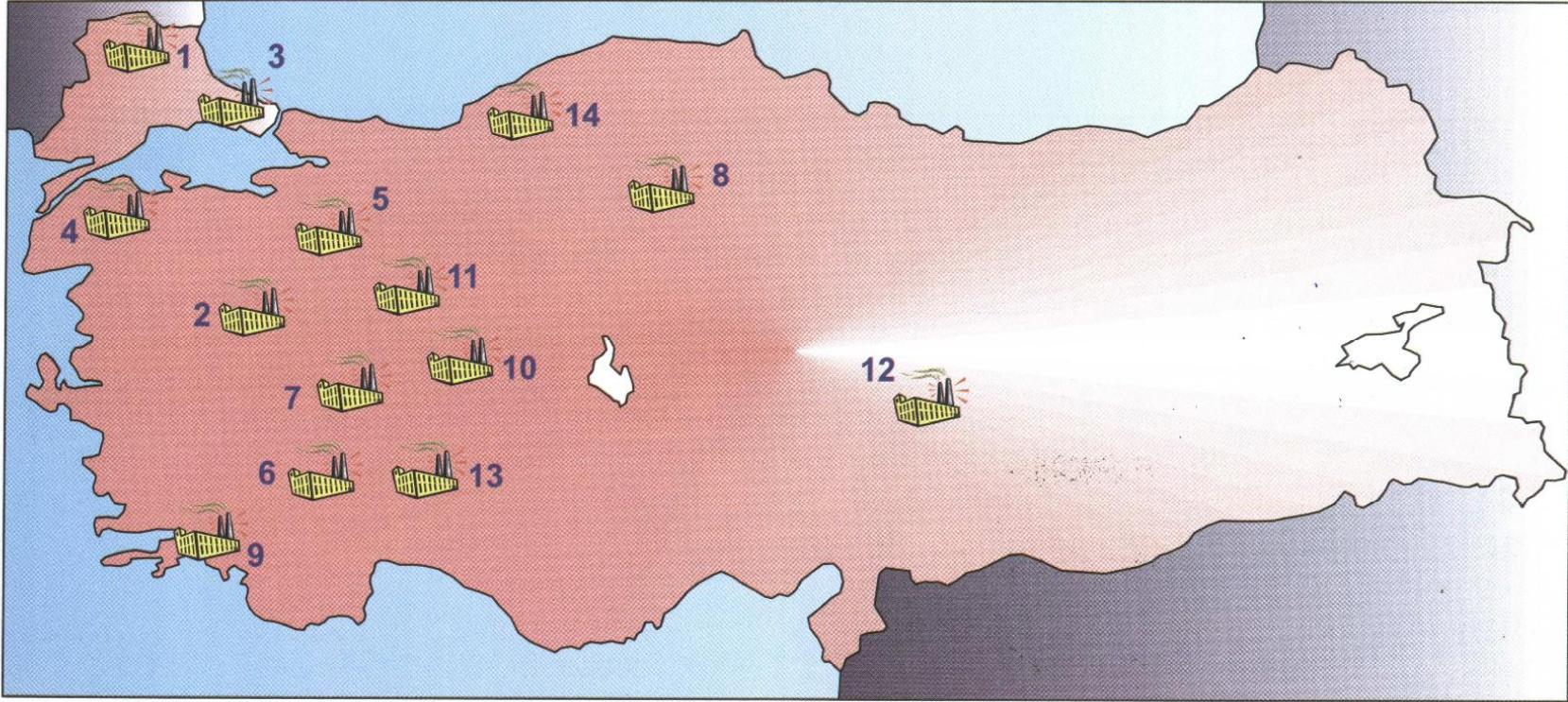
TÜRKİYE'DE NÜFUS YOĞUNLUĞUNUN AZ OLDUĞU YERLER

YER	NEDENİ
1. Doğu Anadolu Bölgesi	Yerşekillerinin engebeli, ulaşımın gelişmemiş olması ve olumsuz iklim şartları. Tarım alanlarının dar olması
2. Gümüşhane – Bayburt	Yerşekillerinin engebeli, ulaşımın zor olması. Tarım alanlarının dar ve parçalı olması
3. Yukarı Kızılırmak Bölümü çevresi	Yerşekillerinin engebeli, ulaşımın zor olması. Tarım alanlarının dar olması ve olumsuz kış koşullarının yaşanması
4. Tuz Gölü çevresi	Kuraklığın şiddetli, arazinin verimsiz olması
5. Yıldız Dağları	Yerşekillerinin engebeli, ulaşım yollarına uzak olması
6. Gelibolu – Biga Yarımadaı	Yerşekillerinin engebeli, ulaşım yollarına uzak olması

YER	NEDENİ
7. Menteşe Yöresi	Yerşekillerinin engebeli, ulaşım yollarına uzak olması
8. – 9. Teke Yöresi – Taşeli Yöresi	Yerşekillerinin engebeli, ulaşım yollarına uzak olması, karstik verimsiz arazilerin yoğun olması
10. Hakkari Yöresi	Yerşekillerinin engebeli, ulaşımın gelişmemiş olması ve olumsuz kış koşulları

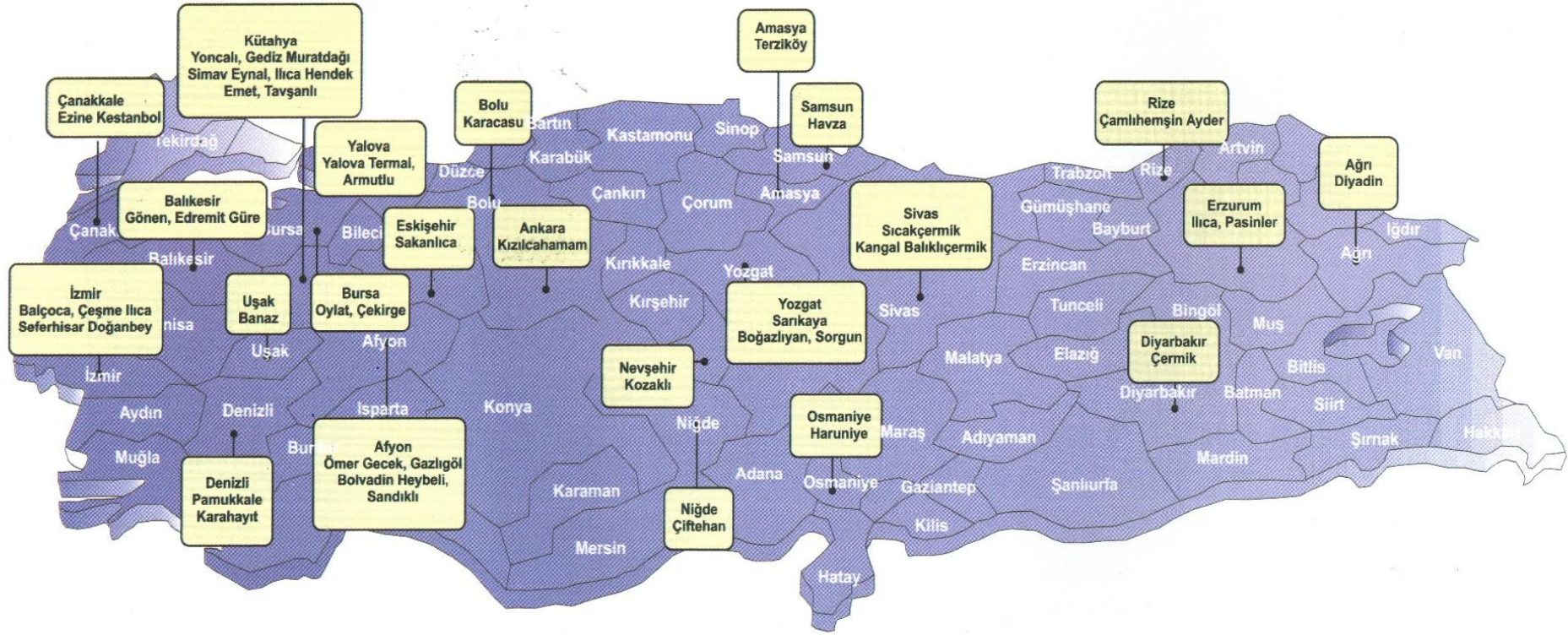
TÜRKİYE'DE ÖNEMLİ TERMİK SANTRALLER

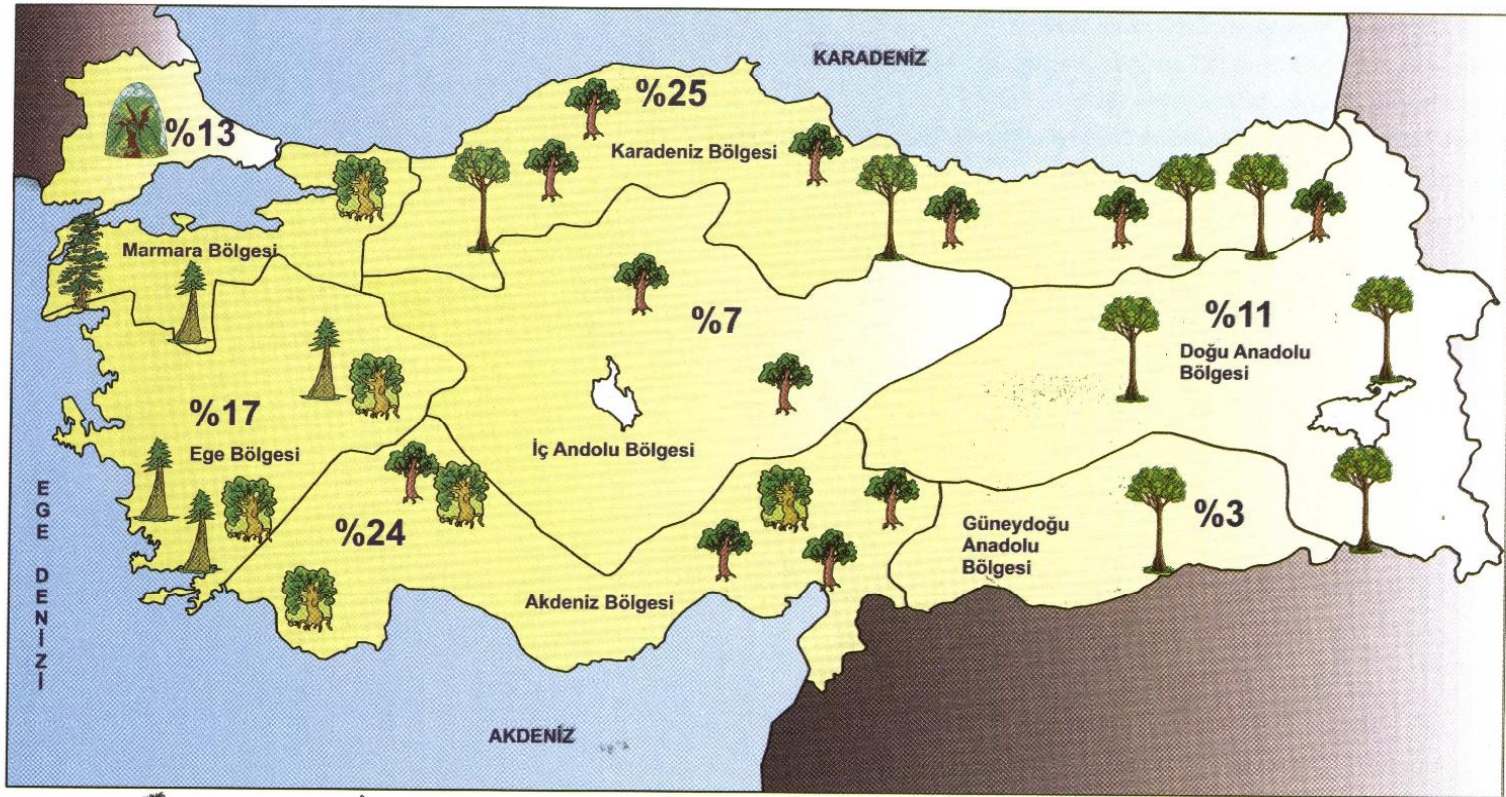
Termik Santralin Bulunduğu Şehirler		Kullanılan Yakıt
1. Kırklareli – Hamitabat	→	Doğalgaz
2. Manisa – Soma	→	Linyit
3. İstanbul – Ambarlı	→	Doğalgaz
4. Çanakkale – Çan	→	Linyit
5. Bursa – Ovaakça	→	Doğalgaz
6. Muğla – Yatağan	→	Linyit
7. Kütahya – Tunçbilek	→	Linyit

Termik Santralin Bulunduğu Şehirler		Kullanılan Yakıt
8. Ankara – Çayırhan	→	Linyit
9. Muğla – Gökova	→	Linyit
10. Kütahya – Seyitömer	→	Linyit
11. Kütahya – Tavşanlı	→	Linyit
12. K. Maraş – Afşin Elbistan	→	Linyit
13. Denizli – Sarayköy	→	Jeotermal
14. Zonguldak – Çatalağzı	→	Taşkömürü

TÜRKİYE'DE KAPLICALARIN DAĞILIMI

TÜRKİYE'NİN ORMANLARI

facebook :
Kpss Kaynak Arı ıvi
Kpss Dışkı Aman Arı ıvi